

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΗ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1991 | ΑΡΙΘ. 14

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ἀγαπητοί μου,

Μιά ἀπὸ τίς εἰκόνες πού ὑπάρχουν στήν Ἀγία Γραφή γιά νά χαρακτηρίσουν τήν Ἐκκλησία εἶναι καί ἡ εἰκόνα τῆς Ποίμνης, ἡ ὁποία εἶναι προσαρμοσμένη στήν ἀγροτική ζωὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οἱ βαπτισμένοι Χριστιανοὶ λέγονται λογικά πρόβατα, τὰ ὁποία ἀνήκουν στήν πνευματικὴ Ποίμνη καὶ καθοδηγοῦνται ἀπὸ τοὺς Ποιμένες «εἰς τόπους χλόης», καὶ «ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως». Ὅπως ὁ βοσκὸς τῶν ἀλόγων προβάτων φροντίζει γιά τὴν τροφή τους καὶ τὰ προφυλάσσει ἀπὸ τοὺς λύκους, τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ Ποιμὴν τῶν λογικῶν Προβάτων. Κατ' ἐξοχήν, βέβαια, Ποιμὴν εἶναι ὁ Χριστὸς πού πῆρε στοὺς ὤμους του τὸ πεπλανημένο πρόβατο, τὸν ἀματωλὸ ἄνθρωπο, οἱ δὲ Κληρικοὶ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων εἶναι Ποιμένες εἰς τὸν καὶ τὸν τύπον τοῦ Μεγάλου καὶ καλοῦ Ποιμένος Χριστοῦ.

Ὁ Ἀναστάς Χριστὸς κατὰ τὴν ἐμφάνισή Του στὸν Ἀπόστολο Πέτρο, πού προηγουμένως τὸν εἶχε ἀρνήθῃ, τοῦ ὑπενθύμισε ὅτι ἡ ἀγάπη συνδέεται μὲ τὴν ποιμαντικὴ διακονία τῶν Χριστιανῶν. Τρεῖς φορές ἀρνήθηκε ὁ Πέτρος τὸν Χριστό, τρεῖς φορές ἔπρεπε νά βεβαιώσῃ ὅτι τὸν ἀγαπᾷ. Τὸν ἐρωτᾷ ὁ Χριστὸς: «Σίμων Ἰωῆ, ἀγαπάς με;». Ὁ Πέτρος δίδει καταφατικὴ ἀπάντηση. Καὶ Ἐκεῖνος παραγγέλλει: «πόμαινε τὰ πρόβατά μου» καὶ «βόσκει τὰ ἀρνία μου». Φαίνεται καθαρά ὅτι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστὸ συνδέεται μὲ τὴν διαποίμανση τοῦ λογικοῦ ποιμνίου, γιὰ αὐτὴ ἡ διαποίμανση προϋποθέτει θυσία,

σταυρὸ, κένωση, προσφορά, ἀνύστακτη μέριμνα.

Στὴν πνευματικὴ Ποίμνη τοῦ Χριστοῦ σημαντικὴ θέση κατέχουν καὶ «τὰ ἀρνία» γιά τὰ ὁποία ὁ Χριστὸς εἶπε στὸν Ἀπόστολο Πέτρο καὶ δι' αὐτοῦ στοὺς Ποιμένες διὰ μέσου τῶν αἰῶνων «βόσκει τὰ ἀρνία μου». Τὰ παιδιὰ, οἱ ἔφηβοι καὶ οἱ νέοι μας εἶναι τὰ ἀρνία τοῦ Χριστοῦ. Βαπτίσθηκαν καὶ ἔγιναν μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν μικρὴ τους ἡλικία καὶ τρέφονται μὲ τὸ γάλα τῆς πίστεως. Στὴν χώρα μας σχεδὸν ὅλα τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν βρεφικὴ τους ἡλικία ἔχουν ἐμπειρίες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Αὐτὸ εἶναι ἕνας μεγάλος καὶ ἀνεκτίμητος θησαυρὸς πού δὲν τὰ ἀφήνει νά ἐκκλίνουν ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς ἀληθείας. Ὡστόσο διάφορα ρεύματα καὶ σύγχρονες συνθηκὲς ζωῆς δημιουργοῦν πολλὰ προβλήματα, γι' αὐτὸ καὶ σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ χρειάζεται Κατήχηση.

Βέβαια ἡ λέξη Κατήχηση εἶναι λίγο παρεξηγημένη ἀπὸ μερικοὺς ἀνθρώπους. Ὅμως πρέπει νά υπογραμμίσουμε ὅτι μὲ τὸν ὄρο αὐτὸ δὲν ἐννοοῦμε μιὰ ξηρὴ διδασκαλία, ὅταν μάλιστα περιορίζεται σὲ ἠθικιστικὰ πλαίσια, ἀλλὰ εἰσδύση τοῦ νέου στὴν ἐκκλησιαστικὴ καὶ λατρευτικὴ ζωὴ, ὅπου θὰ συναντήσῃ τὴν πνευματικὴν του οἰκογένεια καὶ τὸν πνευματικὸν πατέρα. Γιὰτι κάθε Ἐνορία εἶναι μιὰ πνευματικὴ οἰκογένεια. Καὶ εἶναι γνωστὸν σὲ ὅλους ὅτι ὁ σύγχρονος νέος πού εἶναι ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὰ διάφορα ἀνθρωποκεντρικὰ συστήματα, διψᾷ γιά διαπροσωπικὲς σχέσεις, ζητᾷ πατέρα πού θὰ τὸν ἀναπαύῃ καὶ θὰ τὸν παρηγορῇ. Αὐτὸ τὸ βρίσκει ἀληθινὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία.

Ἡ Κατήχηση, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι νά

ΕΤΟΣ Μ. ΦΩΤΙΟΥ

Ο Μ. ΦΩΤΙΟΣ ΩΣ ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ ΤΟΥ ΙΔΕΩΔΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΓΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ*

Β'

Έξ άφορμής του γεγονότος ότι το έτος 1991 έχει ανακηρυχθή ως έτος του Μεγάλου Φωτίου, στο προηγούμενο τεύχος της «Εκκλησίας» υπεμνήσαμε, ότι ο Όμολογητής αυτός Πατριάρχης άφ' ένός υπήρξε φορέας του οικουμενικού ιδεώδους της άληθινής παιδείας, άφ' έτέρου προέβαλε τη γνησία ορθόδοξη πίστι και τρίτον εκήρυξε την καθολικότητα του ορθοδόξου πολιτιστικού ιδεώδους. Άλλά οι οικουμενικές και ευρωπαϊκές διαστάσεις του έργου του Μ. Φωτίου γίνονται άκόμη πιο φανερές, όταν ρίψωμε μιá ματιá και σε

(*) Συνέχεια εκ της σελ. 452 του υπ' άριθμ. 13 τεύχους.

οδηγήσει τα παιδιά στην εκκλησιαστική ζωή, χρησιμοποιήθηκε από την αρχαία Έκκλησία. Ο Άπόστολος Παύλος γράφει: «έν Έκκλησία θέλω πέντε λόγους διά του νοός μου λαλήσαι, ίνα και άλλους κατηχήσω...» (Α' Κορ. ιδ' 19). Είναι γνωστές οι Κατηχητικές όμιλίες του άγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, οι Κατηχήσεις του άγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων, και άλλων άγίων, καθώς επίσης και η περίφημη Κατηχητική Σχολή της Άλεξανδρείας. Άλλωστε στην αρχαία Έκκλησία υπήρχε μιá ολοκληρη τάξη Κατηχομένων για να προετοιμάζωνται για το Βάπτισμα, όπως φαίνεται στην θεία Λειτουργία, στην όποία υπάρχουν δεήσεις ειδικά για τους Κατηχομένους.

Στην Ίερά Άρχιεπισκοπή δίνουμε μεγάλη σημασία στην Κατήχηση των νέων μας, οι όποιοι δέν είναι άπλώς το μέλλον του Έθνους και της Έκκλησίας, αλλά το πιο δυναμικό στοιχείο του παρόντος. Πολλά παιδιά συμμετέχουν στις λατρευτικές συνάξεις και σε άλλες εκδηλώ-

μερικά άλλα σημεία του έργου και της διδασκαλίας του:

4) Κατά κοινήν όμολογία τα κυριότερα πνευματικά θεμέλια της Εύρώπης «είναι άφ' ένός η έλληνορωμαϊκή πνευματική κληρονομία, που προβάλλει ιδίως το έλληνικό κλασσικό πνεύμα, και άφ' έτέρου η έλληνοχριστιανική πατερική παράδοση, η όποία άπέναντι στην προπαιδευτική αρχαία έλληνική σοφία έτήρησε στάσι όχι έχθρική ούτε δουλική, αλλά φιλική και πάντοτε κριτική, πράγμα που συνετέλεσε στο να καλλιεργούνται οι κλασσικές σπουδές και στο να παραμερισθούν πολλά στοιχεία του αρχαίου έλληνορωμαϊκού πολιτισμού, που είναι άπαράδεκτα για τη

σεις της κάθε Ένορίας. Και αυτό μας δίνει μεγάλη χαρά και αισιοδοξία.

Βέβαια προσαρμόζουμε την Κατήχηση στους νέους τρόπους και την προσφέρουμε με σύγχρονα μέσα, χωρίς να αλλοιώνουμε το περιεχόμενό της, άφου αυτή η Όρθόδοξη Παράδοση κράτησε το Γένος μας τόσα χρόνια στην άλήθεια και την ζωή. Και αυτή η Παράδοση είναι εκείνη που και σήμερα δίνει ουσία και νόημα στο Έθνος μας και στην προσωπική μας ζωή.

Γι' αυτό από σήμερα που αρχίζει η νέα περίοδος Κατηχήσεως προτρέπουμε πατρικώς τους νέους να πλαισιώσουν τους Κληρικούς στο ποιμαντικό και ποικίλο έργο της Ένορίας, τους δέγονείς και διδασκάλους να βοηθήσουν και να ενθαρρύνουν τους νέους μας στην εύρεση και βίωση της εκκλησιαστικής ζωής που είναι η έλπίδα και η ζωή μας.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

χριστιανική συνείδησι καὶ γιὰ τὰ σημερινὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ πολιτιστικὰ κριτήρια (λ.χ. δουλεία, βρεφοκτονία, ταπείνωσις τῆς γυναίκα, ἔλλειψις κοινωνικῆς προνοίας)»²¹.

Ὁ Μ. Φώτιος εἶναι πρωτοπόρος στὴν ἀξιολόγησι καὶ ἀξιοποίησι τῶν θησαυρῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Εἶχε τεραστία κλασσικὴ μόρφωσι. Τὸ ἔργο του Μυριόβιβλος (Βιβλιοθήκη), ποῦ συνδέεται μὲ τὸ λαμπρὸ διδακτικὸ του ἔργο, εἶναι γνωστὸ στοὺς διεθνεῖς φιλολογικοὺς κύκλους, διότι ἐξετάζει 280 βιβλία τῆς χριστιανικῆς καὶ τῆς θύραθεν φιλολογίας, δίδει πληροφορίες γι' αὐτὰ καὶ παρέχει εὐστοχες σύντομες ἢ ἐκτεταμένους περιλήψεις τους. Εἶναι πράγματι θαυμαστὸς οἱ γνώσεις τοῦ ἱ. Φωτίου γιὰ θύραθεν συγγραφεῖς, ἱστορικοὺς, ρήτορες, φυσιοδίφες, ἰατροὺς, μυθιστοριογράφους²². Ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος ὀρθῶς τόνισε, ὅτι «ὁ Φώτιος ὑπῆρξε νέας ἱστορικῆς ἐποχῆς δημιουργός, ἐν ἧ' ἐξέχει ἡ ἀναλαμπὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, διὰ τῆς ὁποίας ἐσελαγίσθη ὁ μεσαιωνικὸς Ἑλληνισμὸς πρὸς νέαν καθοδηγηθεῖς πνευματικὴν ζωὴν καὶ ἀνάπτυξιν... Ὁ Φώτιος ὑπῆρξε κατὰ τοὺς μέσους χρόνους μέγα τι καὶ κολοσσιαῖον ἀνάστημα, ταμεῖον ἱερὸν τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων καὶ κιβωτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, βιβλιοθήκη ζωσα τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καὶ ἐπιστήμης... Ἡ τε φιλολογία καὶ ἡ θεολογία ἔλαβον παρὰ τοῦ Φωτίου τὴν ἰσχυρὰν παρῶθησιν πρὸς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν, δι' ἧς ἐμορφώθη ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς»²³.

Τὸ ὅτι ὁ ἱ. Φώτιος διαποτιζόταν ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο κλασσικὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὅτι ἀναγνώριζε τὰ θετικὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ δὲν σημαίνει

ὅτι εἶχεν ἀλόγιστη ἐξάρτησι ἀπὸ αὐτόν. Ὅπως καὶ ὅλοι οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας (λ.χ. οἱ Μ. Βασίλειος, Γρηγόριος Θεολόγος, Γρηγόριος Νύσσης, Ἰωάννης Χρυσόστομος, Ἰωάννης Δαμασκηνός, Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης) ἔλαβε φιλικῶς κριτικὴ στάσι ἀπέναντι στὸν πολιτισμὸ αὐτὸ καὶ διακήρυξε τὴν ὑπεροχὴ τοῦ χριστιανικοῦ ἀνθρωπιστικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ πνεύματος. Ἔστω ὡς παράδειγμα ἡ ἐξῆς διακήρυξις γιὰ τὴ χρῆσι τῆς θύραθεν φιλολογίας: «Καὶ τοῖς ἐξωθεν λόγοις συστρεφόμεθα, ὧν τὸ μυθῶδες καὶ πεπλασμένον διαπτύοντες τὸ τῆς λέξεως εὐστροφον καὶ τεχνικὸν ἀσπαζόμεθα πρὸς τὴν τῶν νοουμένων ἐξάπλωσιν καὶ φανέρωσιν»²⁴. Ἐξ ἄλλου τόνιζε ὅτι οἱ χριστιανικὲς εὐγενεῖς Μοῦσες «τῶν Ἑλληνίδων (Μουσῶν) τοσοῦτον διαφέρουσιν, ὅσον ἐλεύθεραι φύσεις δούλων ἠθῶν καὶ κολακειῶς ἀλήθεια»²⁵. Ὁ ἱ. Φώτιος «ἤτο Χριστιανὸς καὶ μόνον Χριστιανός. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐθαύμαζε τὰς λέξεις, τὸ ὕφος, τὴν τεχνικὴν καὶ τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας περιεῖχον, ὅχι ὅμως καὶ τὰς ἰδέας των»²⁶. Σὲ μία ἀπὸ τὶς ἐπιστολὰς τοῦ πρὸς τὸν Μητροπολίτη Κυζίκου Ἀμφιλόχιο, ὅπου ὁμιλεῖ γιὰ τὸ λογοτεχνικὸ εἶδος τῆς ἐπιστολογραφίας, τονίζει ὅτι οἱ ἐπιστολὰς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Δημοσθένους ἀπὸ ἄποψι μορφολογικὴ εἶναι ὡραῖα ὑποδείγματα²⁷, ἀλλὰ ἀπὸ ἄποψι συνδυασμοῦ μορφῆς καὶ περιεχομένου γιὰ τὸν χριστιανὸ ἀναγνώστη εἶναι προτιμότερες οἱ ἐπιστολὰς τοῦ Μ. Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ Ἰσιδώρου²⁸. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο σὲ ἐπιστολῇ τοῦ πρὸς τὸν Γεώργιο Μητροπολίτη Νικομηδείας τονίζει, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀπ. Παύλου εἶναι πιὸ ὠφέλιμη ἀπὸ τὴν

21. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία καὶ τὸ ὄραμα τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης, σσ. 11-12.

22. Βασ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον, Ἀθήναι, 1948, σ. 428. Ἔσσελιγγ, Βυζάντιον καὶ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς, μτφρ. Σ. Κ. Σακελλαροπούλου, ἐκδ. 3η, σ. 196.

23. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως τοῦ Μεγάλου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν Ἀθήναις 1912, σ. 39. Μητροπολίτου Πισιδίας Μεθοδίου Φούγια, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 55.

24. Μητροπολίτου Πισιδίας Μεθοδίου Φούγια, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 53.

25. Αὐτόθι.

26. Βασιλείου Λαούρδα, Φωτίου ὁμιλίαι - Ἐκδοσις κειμένου, Εἰσαγωγή καὶ Σχόλια, Θεσσαλονίκη, 1959, σ. 14*.

27. Μ. Φωτίου, Ἐπιστολὴ εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον Μητροπολίτη Κυζίκου. (Δημοσιεύεται στὸ ἔργο: Ἰωάννου Ν. Βαλέττα, Φωτίου... ἐπιστολαί, ἐν Λονδίῳ 1864, σ. 545).

28. Αὐτόθι.

ἀνάγνωσι τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων, πού χρησιμοποιοῦσαν περίτεχνο λόγο, διότι στὸν Ἄπ. Παῦλο «χάρις ἄνωθεν ἐνήργει..., οὐ τέχνη· τὸ μὲν γὰρ ἐκ τέχνης ἀνθρώπινον καὶ κοινόν, τὸ δὲ ἐκ χάριτος οὐράνιον καὶ τῶν Ἀποστόλων»²⁹.

Ἐπομένως ὁ ἱ. Φώτιος εἶναι ὑπόδειγμα κριτικῆς ἀξιολογήσεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῶν κλασσικῶν σπουδῶν, οἱ ὁποῖες—ἐπίσης κατὰ τρόπον κριτικῶ—πρέπει νὰ καλλιεργηθοῦν στὴν ὑπὸ ἔνωσι Εὐρώπῃ.

5) Τὸ ἰδεῶδες τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ παγ-χριστιανικῆς ἐνότητος ἀπαιτεῖ ἐνιαία πίστι, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐξαφανίζῃ τὴν ποικιλομορφία τῶν ἰδιαιτεριοτήτων τῶν διαφορῶν λαῶν. Ὁ ἱ. Φώτιος ὑπῆρξε φωτισμένος καὶ πρωτοποριακὸς σκαπανεὺς τοῦ ἰδεῶδους αὐτοῦ. Ἀγωνίσθηκε νὰ ὀργανωθοῦν ὀρθόδοξες ἱεραποστολές πρὸς μετάδοσι τοῦ φωτὸς τοῦ Χριστοῦ στὶς σλαβικὲς καὶ σὲ πολλές ἄλλες χῶρες, καὶ ἐνεθάρρυνε τὴν διάδοσι τοῦ οἴκουμενικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας, πού συνδυάζει τὴν ἐνότητα τοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως μὲ τὴν ποικιλομορφία τῶν τοπικῶν ἐθνικῶν ταυτοτήτων καὶ πολιτιστικῶν παραδόσεων. Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔχομε παρουσιάσει τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ τοῦ ἱ. Φωτίου. Ἄς ἐπιτραπῇ νὰ ὑπομνήσωμε τὰ ἐξῆς σημεῖα:

Τὸ φωτεινὸ πνεῦμα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Πατριάρχου δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ δεχθῇ τὴν κακοδοξία τῶν «Τριγλωσσιτῶν» ἢ «Πιλατιανῶν», οἱ ὁποῖοι, ἀντιτιθέμενοι στὴν μακραίωνα πρᾶξι τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἰσχυρίζοντο ὅτι στὴν Χριστιανικὴ λατρεία πρέπει νὰ χρησιμοποιῆται ὄχι ἄλλη γλῶσσα, ἀλλὰ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μία ἀπὸ τὶς τρεῖς γλῶσσες (ἐβραϊκὴ, ἑλληνικὴ, λατινικὴ), στὶς ὁποῖες ἐγράφη ἢ ἐπιγραφή, πού ἀναρτήθηκε ἀπὸ τὸν Πιλάτο πάνω στὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου³⁰. Οἱ Ἕλληνες Θεσσαλο-

νικεῖς ἱεραπόστολοι τῶν Σλαύων ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ἐνσάρκωσαν στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τους τὸ προβαλλόμενον ἀπὸ τὸν Μ. Φώτιο ὀρθόδοξο ἰδεῶδες, κατὰ τὸ ὁποῖο εἶναι φυσικὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιῆ ἢ λατρεία ὅλες τὶς τοπικὲς μητρικὲς γλῶσσες, ἄλλα σχήματα καὶ ἀνομοίους τύπους γραμμάτων καὶ «ἀπήχησιν καὶ σημασίαν φωνῆς ἑτεροειδῆ τε καὶ ἀλλοτριωτάτην»³¹. Ἔτσι τὸ θεόπνευστο Εὐαγγέλιο παρουσιάζεται σὲ διαφορετικὲς γραφές καὶ ἀκούεται σὲ ποικίλους ἤχους ἄλλοτε ὡς Εὐαγγέλιο τῶν Ἑλλήνων καὶ ἄλλοτε ὡς Εὐαγγέλιο τῶν Ρωμαίων ἢ τῶν Ἰνδῶν ἢ τῶν Ἑβραίων ἢ τῶν Αἰθίοπων³².

Τὸ ὀρθόδοξο πνεῦμα, κατὰ τὸν Μ. Φώτιο, εὐλογεῖ ἐπίσης τὶς κατὰ τόπους καὶ χρόνους διαφορὲς καὶ ποικιλίες στὴν ὕλη, στὸ σχῆμα, στὸ χρῶμα καὶ στὴν τεχνολογία τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τοῦ σταυροῦ, τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ λοιπῶν λειτουργικῶν ἀντικειμένων. Γιὰ τὴν κατασκευὴ τους, ὅπως λέγει, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ εἴτε χρυσός, εἴτε ἄργυρος, εἴτε χαλκός, εἴτε ἄλλη ὕλη καὶ ποικιλία χρωμάτων³³. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐξεικονίζουν κατὰ διαφορετικὸν τρόπο τὸν Κύριον, ἐνῶ οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Αἰθίοπες τὸν παρουσιάζουν νὰ εἶναι ὅμοιος πρὸς αὐτούς. Ἡ διαφορὰ αὐτὴ δὲν αἶρει τὴν κοινὴ πίστι, ὅτι «σαρκὶ ἐπεδήμησε Χριστός»³⁴. «Οὐ πάντως λυ-

31. Μ. Φωτίου, Τὰ Ἀμφιλόγια, ἐρώτ. σέ', Migne 'E. Π. 101, 949.

32. «Ποίους γὰρ λόγους Εὐαγγελίου θεοπνεύστους, εἶποιεν ἄν, ἢ ὅλους Εὐαγγέλιον ποῖον ὀνομάζετε; Ἄλλοις γὰρ σχήμασι καὶ τύποις γραμμάτων τὸ Ρωμαϊκόν, ἄλλοις δὲ τὸ Ἰνδῶν, καὶ ἑτέροις τὸ Ἑβραϊκόν, καὶ ἄλλοις τὸ Αἰθίοπων ἀπαρτίζονται. Καὶ οὐ μόνον τύποις γραμμάτων καὶ σχήμασι ἀνομοίοις γράφονται, ἀλλὰ καὶ ἀπήχησι καὶ σημασίᾳ φωνῆς ἑτεροειδεῖ τε καὶ ἀλλοτριωτάτη προφέρονται...» (Αὐτόθι, ἐρώτ. σέ', Migne 'E. Π. 101, 948-952).

33. Ἐνθ' ἄνωτ., ἐρώτ. ρια', Migne 'E. Π., 101, 653. Γιὰ τὸν σταυρὸ ἐρωτᾷ ὁ Φώτιος: «Ποῖον σταυρὸν προσεργήσαθε πάντως τοῦ πρωτοτύπου νομιούμεν ὅμοιον, ὃς μετὰ τοῦ τίτλου σχηματίζεται ἢ ὃς ἄνευ ἐκείνου διατυπύεται καὶ διαγράφεται;» (Αὐτόθι, ἐρώτ. σέ', Migne 'E. Π. 101, 948-952).

34. «Λεγέτωσαν γάρ, ὡς ἐπειδὴ Ἕλληνες μὲν αὐτοῖς ὅμοιον ἐπὶ γῆς φανῆναι τὸν Χριστὸν νομίζουσι· Ρωμαῖοι δὲ μᾶλλον ἑαυτοῖς εὐκρίτα· Ἰνδοὶ δὲ πάλιν μορφῇ τῇ αὐτῶν, καὶ Αἰθίοπες δῆλον ὡς ἑαυτοῖς. Ἐπεὶ ταῦτα, τίς ἐστὶν ὁ ἀληθὴς Χριστός, ὁ παρὰ τίσιν νομιζόμενος, οὐκ ἄμα δεῖ ὁμολογεῖν οὐδὲ πιστεύειν σαρκὶ ἐπιδημήσαι τὸν Χριστὸν; Ὅντως γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἀθλοῖς οὐδ' ἐπεδήμησεν...» (Αὐτόθι).

29. Μ. Φωτίου, Ἐπιστολὴ κζ' (27) Γεωργίῳ Μητροπολίτῃ Νικομηδείας: Ἰωάννου Ν. Βαλέττα, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 303. Πρβλ. Βασ. Λαοῦρδα, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 15*.

30. Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Λειτουργικῆς (Τεῦχος Α'), Ἀθήναι, 1991, σ. 345. Τοῦ ἰδίου, Τὸ ἔργον τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἐξ ἐπόψεως λειτουργικῆς, ἐν Θεσσαλονίκῃ 1966, σσ. 116 ἐξ.

μαίνεται τῶν εἰκονισμάτων τὸ ἀνόμοιον τὴν τῆς εἰκόνας φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν»³⁵. Ἐκεῖνο, ποῦ κατὰ τὸν Φώτιο ἔχει πρωταρχικὴ σπουδαιότητα, εἶναι κυρίως «ἡ διάθεσις» τῆς πίστεως καὶ ἡ «παρεπομένη πρᾶξις», δηλαδή ἡ ἔμπρακτῃ ἐκδήλωσις τῆς πίστεως³⁶.

Ἐπειτα ἡ εὐλάβεια, κατὰ τὸν φωτισμένο Ἱεράρχη, δὲν ἀπαιτεῖ ὁμοίμορφο σχῆμα στὴν κόμη τῶν ἱερέων, στὴν περικοπή «τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς»³⁷. Ἐπίσης ἡ εὐσέβεια δὲν θίγεται ἀπ' τὸ ὅτι ἡ ἱστορία τῆς λατρείας ἔχει νὰ ἐπιδείξη πλοῦτον καὶ ποικιλία λειτουργικῶν τύπων καὶ οἰκογενειῶν, ποῦ παρουσιάζουν διαφορὰς καὶ ἀνομοιότητα στὴν ἔκτασι, στὴν ποσότητα καὶ στὴ διατύπωσι τῶν ἱεουργιῶν, τῶν εὐχῶν καὶ τῶν ἐπικλήσεων («διαφορὰν... καὶ ἀνομοιότητα... ἐν ταῖς μυστικαῖς

θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἱεουργίαις...»³⁸, «ἐν ταῖς εὐχαῖς, ἐν ταῖς ἐπικλήσεσιν..., ἐν τάξει καὶ ἀκολουθία..., ἐν τῷ τοῦ χρόνου μήκει καὶ τῇ βραδύτητι, ἐν πλήθει καὶ ὀλιγότητι»)»³⁹. Παρὰ τὶς κατὰ τόπους καὶ χρόνους λειτουργικὰς αὐτὰς διαφορὰς, «ὁ κοινὸς ἄρτος εἰς σῶμα Χριστοῦ μεταβάλλεται καὶ ὁ κοινὸς οἶνος αἷμα χρηματίζει τοῦ λύτρου ἡμῶν»⁴⁰. Ὅπως χαρακτηριστικῶς προσθέτει ὁ Μ. Φώτιος, «ἡ τῶν εἰρημένων ἑτερότης τε καὶ παραλλαγή τὴν ἐνοειδῆ καὶ θεοποιὸν χάριν τοῦ Πνεύματος... ὑποδέξασθαι... οὐ διεκώλυσεν»⁴¹.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω γίνεται φανερόν, ὅτι τόσο στὴν θεωρία, ὅσον καὶ στὴν πρᾶξι ὁ Μ. Φώτιος ὑπῆρξε πρωτοπόρος φορεὺς τοῦ ἰδεώδους τῆς συνενώσεως τῶν λαῶν μὲ παράλληλη διατήρησι τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτιστικῆς τους ταυτότητος. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἐνισχύεται ἔτι περισσότερον μὲ τὴν ἐξέτασι μερικῶν ἀκόμη σημείων τῆς ζωῆς καὶ διδασκαλίας του, τὰ ὁποῖα θὰ ὑπενθυμίσωμε στὴ συνέχεια.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

35. Ἐνθ' ἄνωτ.

36. «Οὐ γὰρ μόνω σχήματι σώματος καὶ μορφῆς εἰκονίζεται χρώματι τὸ εἰκονιζόμενον, ἀλλὰ καὶ ποιᾷ διαθέσει, καὶ παρεπομένη πρᾶξει, καὶ παθῶν ἐμφάσει, καὶ τόπων ἱερῶν ἀναθέσει, καὶ ἐπιγραμμάτων ἐρμηνείᾳ, καὶ συμβόλοις ἐξαιρέτοις ἄλλοις... Δι' ὧν, οὐδὲν ἕλαττον, ἢ καὶ πάντα προσῆν, εἰς ἐνοιαν καὶ τιμὴν τοῦ εἰκονισθέντος, ὅπερ ἐστὶ τῆς εἰκονουργίας σκοπός, ἀναγόμεθα» (Ἐνθ' ἄνωτ.). Πρβλ. Μ. Φ ω τ ί ο υ, Ἐπιστολὴ μγ' (43): Ἰωάννου Ν. Β α λ έ τ τ α, ἔνθ' ἄνωτ., σ.σ. 340-341.

37. Μ. Φ ω τ ί ο υ, Ἐπιστολὴ β' ἀπολογητικὴ πρὸς τὸν Πάπαν Νικόλαον, Migne Ἐ. Π. 102, 608: «Τί δὲ καὶ σχῆμα τριχῶν καὶ χρόνου παράτασις εἰς ἱερωσύνης ἀντίληψιν δύναται; Ὁ μὲν γὰρ τρόπος (=συμπεριφορὰ) τὸν ἄνδρα καὶ πρὸ τοῦ σχήματος τῆς ἱερωσύνης δείκνυσιν ἄξιον... Πολλοὺς δὲ φυγῶν ὁ τρόπος ἐπὶ σχήματος μένει τὸς σχήματι σεμνυνομένους ἐγκατέλιπεν. Ἡ μὲν γὰρ τῶν τριχῶν περικοπή σημειῖον ἐστὶ πολιτείας καθαρουούσης ἔργων νεκρῶν. Ὁ δὲ τὸν ἐαυτοῦ βίον ἀκηλίδατον ὅση δύναμις συντηρῶν, κὰν ἡ τοῦ σημείου σάλπιγξ οὕτω ἡγήσῃ τὸν βίον αὐτοῦ κηρύττουσα καθαρὸν, οὗτος οὐδὲν ἔμοι τοῦ φέροντος τὸ σημεῖον ἐνδεέστερος εἰς ἀρετήν». Πρβλ. αὐτόθι, 605: «Ἐνοιὶ δὲ ἐπειδὰν πρὸς ἐπισκοπῆς ὕψος τὸν μοναστὴν ὕψου ἐθελήσωσι, τοῦτον περίτροχα κείροντες, τὸ πρότερον μεταμείβουσι σχῆμα». Ἐπίσης πρβλ. ἔνθ' ἄνωτ., 604: «Οὕτω ξυρᾶσθαι μὲν ἄλλοις πάτριον, ἑτέροις δὲ καὶ συνοδικοῖς ὄροις ἀπόβλητον».

38. Μ. Φ ω τ ί ο υ, Τὰ Ἀμφιλόχεια, ἐρώτ. σε', Migne Ἐ. Π. 101, 949.

39. Αὐτόθι.

40. Μ. Φ ω τ ί ο υ, Ἐπιστολὴ β' ἀπολογητικὴ..., Migne Ἐ. Π. 102, 608.

41. Ἐνθ' ἄνωτ. Πρβλ. καὶ στ. 605, ὅπου σημειώνονται καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἄλλαι μὲν γὰρ καθ' ἐκάστην τάξιν καὶ βαθμὸν εὐχαί, ἄλλαι δὲ τελεταί, καὶ ὑπουργίαι· πάλιν ἕτεραι, ἄλλαι δὲ καιρῶν παραφυλακαὶ καὶ δοκιμασίαι τρόπων ἕτεραι... Ἄλλων παρ' ἄλλοις ἐθῶν τε καὶ νομίμων φυλαττομένων, οὔτε τοὺς φύλακας ἀδικεῖν, οὔτε τοὺς μὴ παραδεξαμένους παρανομεῖν, ὀρθῶς ἂν τις κρίνειν εἰδὼς διορίσαιτο». Πρβλ. Ἰωάννου Ν. Β α λ έ τ τ α, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 157.

Η Α.Θ.Π. Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α΄ ΕΙΣ ΒΟΛΟΝ, ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΑ (28-30 Σεπτεμβρίου 1990)*

Με τὸ πέρας τῆς προσφωνήσεως, ὁ Σεβ. Δημητριάδης πρόσφερε, φορώντας τα στὸ λαιμὸ τοῦ Πατριάρχου, δύο ἐγκόλπια καὶ ἕνα ἐπιστήθιο Σταυρό, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης ἐκφώνησε τὸν ἀκόλουθο βαρυσήμαντο λόγο:

Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, διότι μᾶς ἀξιῶνει κατὰ τὴν ἰεράν ταύτην στιγμήν νὰ ἐπικοινωνήσωμεν μετὰ τὸν ἱερόν κληρὸν καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, καὶ νὰ συμπορευθῶμεν μετ' αὐτοῦ.

Ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, αἰσθάνεται βαθεῖαν συγκίνησιν, διότι διαπιστώνει καὶ πάλιν τὴν εἰς Θεὸν βαθεῖαν πίστιν τοῦ λαοῦ τῆς Χώρας ταύτης καὶ τὴν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην. Ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ ἀγάπη αὕτη μᾶς δίδει δύναμιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς θαρείας ἡμῶν ἐδύνης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ, μᾶς στηρίζει εἰς τὰς δυσκολίας καὶ μᾶς ἐμπνέει εἰς τὸ ἔργον μας. Ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, διότι μᾶς χαρίζει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτὴν ἴσῃ πλοσίαν καὶ ἴσῃ ἰσχυράν· διότι μᾶς χαρίζει ἕνα ἴσῃ πιστὸν καὶ εὐλαβῆ λαόν.

Ἐρχόμενοι ἐπιταῦθα ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας κομίζομεν πρὸς τὴν ὑμετέραν Ἱερότητα, φίλτατε καὶ περισπούδαστε ἀδελφεὲ ἐν Κυρίῳ ἁγίε Δημητριάδος, καὶ πρὸς τὸ προσφιλὲς ὑμῶν ποιμνιον τὴν εὐλογίαν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν στοργὴν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἔχουσα συνειδησίαν ἴσῃ τῆς ἱστορικῆς κληρονομίας τῆς ὅσῃ καὶ τῶν εὐδυνῶν τῆς ἐν τῷ σύγχρονῳ κόσμῳ πορεύεται μετὰ συνέσεως, ἀλλὰ καὶ θάρρους, εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους αὐτῆς. Τὸ χρέος τοῦτο εἶναι διττόν. Ἀφ' ἑνὸς εἶναι καθήκον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ὡς πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, νὰ διατηρῇ καὶ καλλιεργῇ τὴν «ἐνότητά τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν κανονικὴν τάξιν καὶ εὐρυ-

θμίαν ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδοξίᾳ, προσφέρουσα πρὸς τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς ὁσάκις τοῦτο ἀπαιτεῖται.

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Ἐκκλησία αὕτη νὰ ἀναπτύσῃ πρωτοβουλίας ἐν συνεννοήσει καὶ συμφωνίᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ζωντανὴν παρουσίαν καὶ μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐντὸς τοῦ σύγχρονου κόσμου. Διότι ὁ σύγχρονος κόσμος ἔχει ἀνάγκην τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σιγήσῃ καὶ νὰ ἀδραγήσῃ ἐνώπιον τῶν προβλημάτων τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου.

Αἱ πρωτοβουλίαι αὐταὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἔχουσαι πάντοτε τὴν πανορθόδοξον κύρωσιν, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ ἐμφανισθῇ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἠγωνομένη ἐν τῷ σύγχρονῳ κόσμῳ καὶ νὰ συμβάλῃ καὶ αὕτη εἰς τὴν καταλλαγὴν καὶ τὴν ἐνότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων μετὰ κέντρον τὸ Ἐδαγγέλιον καὶ τὴν ἀλήθειάν του, ὅπως ἠρμήνευσαν αὐτὴν οἱ ἱεροὶ τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι. Μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι προσφέρουν τὴν μαρτυρίαν των σήμερον πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, καὶ ἡ φωνὴ των γίνεται διαρκῶς καὶ περισσότερον ἀκουστή καὶ σεβαστὴ ὑπὸ πάντων.

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζει εἰς τὰς ἡμέρας μας σοβαρὰ προβλήματα, προσερχόμενα ἀπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κρίσιν τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ μονόπλευρος ἀνάπτυξις καὶ πρόοδος τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου εἰς τοὺς τομεῖς τῆς τεχνολογίας καὶ τῶν λεγομένων θετικῶν ἐπιστημῶν ἠΰξησε τὴν ὕλικὴν εὐημερίαν του. Ἀλλ' ἡ παραμέλησις τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεώς του τὸν ἔχει ὀδηγήσει εἰς σοβαρὰ ἀδιέξοδα. Ὁ εὐδαιμονισμὸς καὶ ἡ φιλαντία ἔχουν σήμερον πληθυνθῆ ἐπικινδύνως. Ἐν τῇ ἐπιδίωξει τῆς ἀτομικῆς εὐημερίας των οἱ ἄνθρωποι σήμερον ἀποξενοῦνται ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀγνοοῦν καὶ παραβλέπουσιν πλήρως τὸν συνάνθρωπόν των. Ἀκόμη καὶ ἡ φύσις, ἡ ὕλικὴ κτίσις, παραβιάζεται προκειμένον νὰ ἰκανοποιηθῶν αἱ διαρκῶς καὶ περισσότερον ἀδξάνομεναι καταναλωτικαὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ πάντες σήμερον ἀνησυχοῦν διὰ τὴν μόλυνσιν καὶ καταστροφὴν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὀλίγοι ὅμως

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 466 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 τεύχους.

Ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, στὸ κέντρο τοῦ Σωλῆα τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Βόλου, προσφωνεῖ τὴν Ἀ. Θ. Παναγιώτητα τὸν Πατριάρχη κ. Δημήτριο Α'.

κατανοοῦν ὅτι τὸ πρόβλημα εἶναι εἰς τὴν θάσιν τοῦ πνευματικὸν καὶ ἠθικόν.

Ἡ Ὁρθοδοξία μὲ τὴν εὐχαριστιακὴν θεολογίαν τῆς καὶ τὴν ἀσκητικὴν τῆς ἐμπειρίαν ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρει εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν τῶν προβλημάτων καὶ ὀφείλει νὰ προσφέρει. Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει τὴν ἀλήθειαν δημιουργεῖ εἰς αὐτὴν εὐθύνας προσφορᾶς εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας χαιρετίζομεν καὶ ἀπαζόμεθα τὴν τοιαύτην Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ἀγωνίζεται νὰ δώσῃ τὴν μαρτυρίαν τῆς εἰς τὸν κόσμον τῆς σήμερον καὶ τὸ κατορθώνει. Συγχαίρομεν ἐπὶ τῇ πνευματικῇ προόδῳ καὶ εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας πάσαν ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἐνίσχυναι καὶ χάριν. Ἡνωμένοι οἱ πιστοὶ περὶ τὸν Ἐπίσκοπόν των, καὶ ἠνωμένοι αἱ ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἰς ἓν σῶμα, ἃς δώσωμεν τὴν μαρτυρίαν μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγάπην μας, εἰς πάντα ἄνθρωπον, πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἀμήν.

Ἀνταποδίδοντας ὁ Πατριάρχης τὰ δῶρα, πρόσφερε στὸν μὲν Σεβ. Δημητριάδος ἓνα ἀσημένιο δίσκο μὲ ἐγγράρακτῃ τὴν ὑπογραφή του, στὸν δὲ προϊστάμενον τοῦ ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως π. Χρυσόστομο ἓνα θυμιατό.

Τὸ ἐπίσημο γεῦμα

Μὲ ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἐκ μέρους τῶν χριστιανῶν, πού ἀνέμεναν στὸ μεγάλο καὶ ὄμορφο προαύλιο τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως, ἔγινε δεκτὸς ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος μόλις ἐξῆλθε, μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας. Κι ἐνῶ οἱ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι μετέβαιναν στὴν αἴθουσα «Ἐξωραϊστικὴ» Βόλου γιὰ τὸ γεῦμα, ὁ Πατριάρχης, ὁ Πρωθυπουργός, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἀθ. Κανελλόπουλος, ὁ Σεβ. Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος μετέβησαν στὸν Μητροπολιτικὸ Οἶκο, ὅπου ἀναπαυόμενοι γιὰ λίγα λεπτά, εἶχαν τὴν εὐκαιρία συνομιλίας καὶ

Ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος προσφωνεῖ τὸν Πατριάρχη κατὰ τὸ ἐπίσημο γεῦμα στὴν «Ἐξωραϊστική». Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: ὁ Μ. Εὐσεργέτης κ. Παν. Ἀγγελόπουλος, ὁ Σεβ. Δημητριάδος, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κων. Μητσοτάκης, ἡ Α.Θ. Παναγιώτης κ. Δημήτριος, ἡ Α. Μακκρίοτης κ. Σεραφεῖμ καὶ ὁ κ. Μιχ. Κουντούρης, Δήμαρχος Βόλου.

ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων. Ἐξω ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ Οἶκο εἶχε συγκεντρωθεῖ πλῆθος χριστιανῶν ποὺ ἐπιθυμοῦσε γὰρ δὴ ἀπὸ κοντὰ τὸν Πατριάρχη κατὰ τὴν εἴσοδο καὶ ἔξοδό του ἀπ' αὐτόν.

Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, στὶς 13.30' ἀκριβῶς ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ ἀνωτέρω ἐπίσημοι εἰσῆλθαν στὴν ὠραία αἴθουσα τῆς «Ἐξωραϊστικῆς», ὅπου ἤδη εἶχαν λάβει θέση οἱ ἐπίσημοι καλεσμένοι (Σεβ. Μητροπολίτες, ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν, Δικαστικοί, Στρατιωτικοί, Καθηγητὲς κ.ἄ. λαϊκοί), σὲ κυκλικὰ τραπέζια, ὁμορφα διακοσμημένα. Σὲ κάθε τραπέζι κάθησαν 7 συνδαιτημόνες. Ἡ Ἱ. Μητρόπολις εἶχε προδλέψει στὸ καθένα γὰρ ἐκπροσωποῦνται ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας κ.λπ. Στὴν εἴσοδο τοῦ ἐπιβλητικοῦ κτιρίου τῆς «Ἐξωραϊστικῆς» ὑποδέχονταν τοὺς καλεσμένους κοπέλες τῆς Δέσπης Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ, ντυμένες μὲ τοπικὲς παραδοσιακὲς ἐνδυμασίες, ἐνῶ στελέχη τῆς Ἱ. Μητροπόλεως βοηθοῦσαν ἔπως καὶ ὅπου χρειαζόταν. Στὸ ὑπερυψωμένο κεντρικὸ τραπέζι

εἶχαν καθίσει ἡ Α.Θ. Παναγιώτης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος, ἔχοντας ἐκ δεξιῶν του τὸν Πρωθυπουργὸ κ. Κων. Μητσοτάκη, τὸν Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλο, τὸν Μέγα Εὐσεργέτη κ. Παν. Ἀγγελόπουλο κ.ἄ., ἐξ ἀριστερῶν δὲ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, τὸν Δήμαρχο Βόλου κ. Μιχ. Κουντούρη κ.ἄ. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ Σεβ. κ. Χριστόδουλος προσφώνησε τὸν Πατριάρχη μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια:

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Μακαριώτατε,
Ἐξοχώτατε κ. Πρωθυπουργέ,
Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
Ἐξοχώτατοι κ. Ὑπουργοί,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἡ σημερινὴ ἐπίσκεψίς Σας εἰς τὴν πόλιν μας ἀποτελεῖ γεγονός ἱστορικῆς σημασίας ὄχι μόνον διότι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ, κατὰ τὴν ὁποίαν Οἰκουμενικὸς

Πατριάρχης επισκέπτεται τὸν Βόλον, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ὑψηλὸς μας Ἐπισκόπος εἶπε Σεῖς, ὁ Πατριάρχης τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Ἀγάπης, ὁ γλυκὺς, ὁ πρῶτος καὶ ἡσυχίος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς καθέδρας τοῦ ταπεινοῦ Φαναρίου, ὅπου τὸ ἄσβεστον φῶς τῆς ἀκοιμήτου κωνδήλας τῆς Ὁρθοδοξίας «φ α ἰ ν ε ι π ᾱ σ ω» καὶ ἀπὸ τῶν περσῶν τῆς γῆς, ὅπου περιοδεύων ὑπόπιερος ἐφέρατε τὸ μήνυμα τῆς ἐλπίδος, ἔχετε προβάλλει εἰς τὴν οἰκουμένην τὸ πάντοτε νέον καὶ πάντοτε ζωντανὸν πνεῦμα τῆς ἀδαπανήτου εὐσεβείας μας, πὸν ἐκφράζεται τόσον χαρακτηριστικῶς μὲ τὸ μελανὸν ῥάσον Σας, τὸ ριπίζον τοὺς αἰθέρας καὶ συμβολίζον τὴν διὰ τῆς ταπεινώσεως ὑψωσιν καὶ τὴν διὰ τοῦ Σταυροῦ Ἀνάστασιν. Εἴμεθα εὐτυχεῖς ὅλοι, κλήρος καὶ λαός, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι αὐτῆς τῆς πατριᾶς γῆς, διότι ἠυδοκῆσατε νὰ ἐπιλέξετε τὴν μεγαλῶνυμον πόλιν μας ὡς σταθμὸν τοῦ ταξιδίου σας τούτου καὶ Σᾶς ἐκφράζομεν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις τὴν θαθεῖαν μας εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς διαθέτους εὐχαριστίας μας.

Ἡ ἀγία ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας ὑπῆρξε πάντοτε κεντρικὸς τοῦ ἔθνους μας καὶ ἡ Κωνσταντινουπόλις ἡ οὐσιώδης ἐστία του. Παρὰ τὴν ἡλικίαν αὐτῆς, ὡς «σ τ ῦ λ ο ς κ α ἰ ἔ δ ρ α ἰ ὡ μ α τ ῆ ς ἁ λ η θ ε ἰ α ς» διεφύλαξε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀλώθητον τὴν «ἀπαξ παραδοθεῖσαν πίστιν» καὶ ἀπέβη φύλαξ αὐτῆς καὶ πρόμαχος ἄχρι τοῦ νῦν. Ὁ αἰόδιμος συμπολίτης μας καὶ πρὸ 240 περίπου ἐτῶν προκάτοχός σας Πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Γ' ὁ ἐκ Ζαγοράς Πηλίου καταγόμενος καὶ ἐκεῖ ἐξόριστος τὸν θῖον ἐκμετρήσας, περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μου ὁμιλῶν ποτε ἔγραφε: «Ὁ ὕ κ ἄ ρ ν ο ὕ μ ε θ α ὅ τ ι μ υ ρ ῖ ο ι ς σ φ ἄ λ μ α σ ι ν ὕ π ο κ ε ἰ σ θ α ι, ἄ ν θ ρ ω π ο ι ὄ ν τ ε ς κ α ἰ ἔ ν σ α ρ κ ἰ ζ ῶ ν τ ε ς, ἄ λ λ' ἔ ν τ ῆ ὀ ρ θ ο δ ὄ ξ ω π ἰ σ τ ε ι κ α ἰ τ α ἰ ς ἀ π ο σ τ ο λ ι κ α ἰ ς κ α ἰ σ υ ν ο δ ι κ α ἰ ς δ ι α τ ἄ ξ ε σ ι κ α ἰ κ α ν ὄ σ ι ο ὕ δ ε ν ἰ τ ἄ π ρ ω τ ε ἰ α π α ρ α χ ω ρ ὄ ῦ μ ε ν». Ἡ πιστότης αὐτῆς πρὸς τὴν παράδοσιν ἀπετέλεσε ἀκλινη ὁδηγὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ πάντων τῶν ἐξ αὐτῆς τῶν πνευματικῶν θίων ἐξαριώντων πιστῶν μέχρι σήμερον. Ἀείποτε ἐκινήθη καὶ ἐδογματίσε «κ α τ ἄ τ ἄ ς τ ὶ ὦ ν ἁ γ ῖ ὦ ν θ ε ο π ν ε ὕ σ τ ο υ ς θ ε ο λ ο γ ῖ α ς κ α ἰ τ ὸ τ ῆ ς Ἐ κ κ λ η σ ἰ α ς ε ὕ σ ε β ἔ ς π λ ῆ ρ ω μ α» (Σύνοδος τοῦ 1351). Παρὰ τὴν ἡλικίαν αὐτῆς, εἰς τὰς περιπετειώδεις δοκιμασίας τοῦ ἔθνους, τὴν ἀπελευθερωτικὴν ἰδεολογίαν τῶν ἀλυτρωτῶν καὶ τὴν ὁμαδικὴν συνείδησιν

ὅτι ἡ δουλεία ἦτο μίαν διαρκῆ προσωρινότητα. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ συγχροτικὴ ἐπιδόση τοῦ Μακρυγιάννη «π ἰ σ τ ῆ κ α ἰ π α τ ρ ῖ δ α μ ο υ» ἦτο δι' ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μᾶς παρέδωκαν αὐτὸν τὸν Τόπον, ὡς «α ζ ι β α ἰ ρ ι κ ὸ ν π ο λ υ τ ἰ μ η τ ο», ἕνα δίδυμον ἀλλὰ ἀδιαίρετον χρέος ἱστορικῆς ὑπάρξεως.

Τὰ σκέψεις αὐτὰς καταθέτω ἐδῶ σήμερον, ἐπειδὴ αἱ διεθνεῖς ἐξελίξεις μέσα εἰς τὴν ἠνωμένην Εὐρώπην καθιστοῦν ἐπικαιρὸν τὸν λόγον διὰ τὴν οὐσιαστικὴν ἐπιβίωσιν τοῦ μικροῦ μας ἔθνους ἐντὸς τῆς ἀδηφάγου χράνης τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Καὶ καθὼς ὁ ἐξ ἀνατολῶν γ ε ἰ τ ὶ ὠ ν ἐπιδιώκει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν χῶρον ὡς πρόσοπος τοῦ ἰσλαμισμού, αἱ σκέψεις αὐταὶ ἀποκοῦν ἰδιαίτερος σημαίνουσαν ἀξίαν διότι τονίζουσι τὴν ἱστορικὴν ἀναγκαιότητα ἐπιγούσης μορφῆς νὰ συνειδητοποιήσωμεν οἱ πάντες ὅτι ὀφείλομεν κάτω ἀπὸ τὴν συνετὴν ποδηγέτησιν τοῦ σοφοῦ Φαναρίου νὰ διώσωμεν εὐλογικῶς τὴν δυναμικὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, πὸν αὐτὴν τὴν ὥραν αἰσθάνεται ὅτι ἀναλαμβάνει ῥόλους ὄχι μόνον θεματοφύλακος τῆς ταυτότητός μας, ἀλλὰ καὶ πανευρωπαϊκῆς ἀμύνης καὶ σωστικῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ αὐτοκαταλυομένου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Διότι, μπορεῖ μὲν κατὰ τὸν Κ ω ν ὶ ο ν Π α π α ρ ρ η γ ὄ π ο υ λ ο ν νὰ εἶναι ἀληθὲς ὅτι «διὰ τῆς ἀλώσεως δὲν ἔπεσε μόνη ἡ κυριευθεῖσα πόλις, δὲν ἔπεσε μόνη ἡ καταλυθεῖσα βασιλεία, ἀλλ' ἐπὶ χρονον μακρον ἐπεσκιάσθη κόσμος ὁλόκληρος πρᾶγματων καὶ δογμάτων, ὁ κόσμος ὁ ἑλληνηκόσμος». Ἐπεσκιάσθη, λέγομεν ἡμεῖς, ἀλλὰ δὲν κατελύθη. Διεφυλάχθη καὶ περιεσώθη καὶ παρεδόθη καὶ ζῆ. Ζῆ διὰ νὰ φωτίζη καὶ νῦν καὶ αἰεὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην.

Παναγιώτατε Δεσπότη,

Εἶπε ἐκφρασιῆς, ὁ καὶ ἐξοχὴν ἐκφρασιῆς, αὐτῶν τῶν ἀληθειῶν καὶ σεμνὸς παραστάτης τοῦ Γ' ἐθνους. Καὶ Σᾶς φιλοξενούμεν εἰς τὸν τόπον μας αὐτὸν πὸν κατοικοῦν φιλογενεῖς καὶ προσδευτικοὶ ἑλληνορθόδοξοι. Ἡθελήσαμεν νὰ Σᾶς δείξωμεν ὅλον μας τὸν σεβασμὸν, νὰ Σᾶς πείσωμεν ὅτι φυλάτιμεν καὶ ἐδῶ Θεομύλας καὶ ὅτι γνωρίζομεν νὰ τιμῶμεν τοὺς ἀξίους. Οἱ ἄνθρωποι συνήθως φοβοῦνται τοὺς δυνατοὺς, ἀλλὰ σέβονται μόνον τοὺς δικαίους. Σεῖς εἶπετε καὶ δυνατὸς, ὡς ὁ Πατριάρχης, ἀλλὰ καὶ δικαίος, ὡς ὁ Δημήτριος. Σᾶς σεβόμεθα διὰ τοῦτο εὐλογικῶς. Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς σημερινῆς Σας ἐπισκέψεως ἡ Ἱ. Μητρόπολις μας καθιέρωσε τὸν εἰς τρεῖς τάξεις Σταυρὸν τοῦ παρασῆμου τῆς, τοῦ ὁποῦ

Ὁ Σεβ. Δημητριάδος περιβάλλει τὴν Α.Θ. Παναγιότητα τὸν Πατριάρχη μετὰ τὸ διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου.

τὴν ἀνωτάτην διάκρισιν, τὸν Μεγαλόστιανον Σῆς ἀπονέμει εἰς ἔνδειξιν τιμῆς βαθυτάτης καὶ μεγάλου σεβασμοῦ καὶ νίκης ἀγάπης. Δέξασθε, ὄν, Παναγιώτατε Δέσποτα τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν διάκρισιν τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ Σῆς περιβάλω μετὰ τὰ διακριτικὰ διάσημά της.

Ἐπιτρέψατέ μοι ἐπίσης νὰ ἀπονεύω καὶ εἰς τὰ τίμια μέλη τῆς σεπτῆς συνοδείας Σας τοὺς ἄλλους βαθμοὺς τῆς διακρίσεως μετὰ ἀγάπης πολλῆς καὶ τιμῆς.

Καὶ ὁ Σεβ. Δημητριάδος περιέβαλε τὴν Α.Θ. Παναγιότητα μετὰ τὸ διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου*, ἐπιδίδοντας του καὶ τὴ σχετικὴ περγαμινῆ, τὴν ὁποία ὁ Πατριάρχης ἔδειξε στοὺς συνδαιτυμόνας, ποὺ χειροκροτοῦσαν μετὰ ἐνθουσιασμό. Στούς Ἀρχιερεῖς τῆς πατριαρχικῆς συνοδείας ἀπενεμήθη ὁ χρυσοῦς Σταυρός, ἐνῶ στοὺς λοιποὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ὁ ἀργυροῦς, μετὰ ἐξαίρεση τὸν κ. Παν. Ἀγγελόπουλο, Μέγα Λογοθέτη καὶ Εὐεργέτη τοῦ Πατριαρχείου, στὸν ὁποῖο ἀπενεμήθη ὁ χρυσοῦς.

Ἐκτὸς χειρογράφου —αὐθόρμητα— μίλησε καὶ ὁ Πρωθυπουργός, ὑπογραμμίζοντας μετὰ ἔμφαση τὴ μεγάλ-

λη σημασία ποὺ ἐνέχει ἡ πατριαρχικὴ ἐπίσκεψη, ἐπειδὴ —ἐκτὸς τῶν ἄλλων— συμπίπτει χρονικὰ πρὸς μίαν γενικώτερη στροφὴ τοῦ κόσμου πρὸς τὶς ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς ἀξίες. Τόνισε, ἀκόμη, τὸν πολύτιμο ρόλο τῆς Ὀρθοδοξίας γιὰ τὸ σύγχρονο κόσμον καὶ ἰδιαίτερα τὸν τόπο μας. Ἐκλείσε δὲ τὴ σύντομη προσφώνησή του μετὰ τὴ διαβεβαίωση πρὸς τὸν Πατριάρχη ὅτι ἡ Κυβέρνηση τῆς Ἑλλάδος θρῖσκεται στὸ πλευρὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ στηρίξει τοὺς αἰωνόβιους ἱεροὺς θεσμοὺς.

Ἀκολούθησε ἡ ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ὁ ὁποῖος εἶπε:

Βαθυτάτην χαρὰν αἰσθανόμεθα ἴσως ἡ Μειριότης ἡμῶν ὅσον καὶ οἱ συνοδεύοντες ἡμῶς καθὼς κοινωνοῦμεν μετὰ ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πλουσίαν ἀπὸ ἀγάπην κοινὴν ταύτην τράπεζαν. Εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν θεομῶς, Ἱερώτατε ἅγιο ἀδελφέ, ἐπὶ τῇ ἐκδηλώσει ταύτῃ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ χαιρόμεθα, διότι εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην παρκαθήνται ἴσως ἐκλεκτοὶ καὶ διακεκριμένοι συνδαιτυμόνες.

«Ἴδὸν δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό! Κάθε φορὰν ποὺ οἱ ἀδελφοὶ συμμετέχουν εἰς κοινὴν τράπεζαν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου προεκτείνεται μέσα εἰς τὸν κόσμον

* Ὁ Μεγαλόσταυρος καὶ οἱ ἄλλες θαυμάσιες τοῦ παρασήμου φιλοτεχνήθηκαν ἀπὸ τὸν γνωστὸ καλλιτέχνη κ. Νικ. Κωνσταντόπουλο, ἐνῶ ἡ περγαμινῆ ἀπὸ τὸν Βολιώτη ἀγιογράφο κ. Ζαχ. Καραφέρια.

ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐλογία τῆς Τραπεζῆς τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τοῦ μεγάλου τούτου καὶ φοβεροῦ μυστηρίου τῆς Θείας ἀγάπης, ἐκ τοῦ ὁποῖου τρέφεται ὅλη ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον κατατείνει ὁλόκληρος ἡ κτίσις ἀνακεφαλαιουμένη ἐν Χριστῷ «ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». Δὲν ἀποτελεῖ, συνεπῶς, κοινότητα καὶ σύνθητες γεγονός, ἀλλ' ἱερὰν ἐμπειρίαν ἢ σύναξις ἡμῶν περὶ τὴν τράπεζαν ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο ἡ χαρὰ ἡμῶν εἶναι «πεπληρωμένη» κατὰ τὴν σιγμὴν αὐτὴν τῆς μεθ' ἡμῶν κοινωνίας.

Ὁ κόσμος σήμερον ἔχει πολλὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει πῶς νὰ ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῶν ἀληθινὴν καὶ θαυεῖαν χαρὰν. Νομίζει ὅτι ἡ χαρὰ πὸν προσφέρουν τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ συνίσταται εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰσθήσεων καὶ τὴν διατροφήν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ἄγνοεῖ ἢ καὶ ὑποτιμᾷ τὸ ὅτι ἡ χαρὰ πὸν προσφέρουν τὰ ἀγαθὰ τῆς δημιουργίας συνίσταται κυρίως εἰς τὴν διαπροσωπικὴν κοινωνίαν. Ὅσον περισσότερο κοινωνεῖ μετὰ τῶν ἄλλων τῆς ὑλικῆς τροφῆς ὁ ἄνθρωπος τόσον περισσότερο ἀντλεῖ ἱκανοποίησιν καὶ χαρὰν. Εἴμεθα ἐκ Θεοῦ δημιουργημένοι διὰ τὴν κοινωνίαν μετ' ἀλλήλων, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς γινόμεθα δυστυχεῖς. Πόσον ἔχει ἀνάγκη ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος νὰ κατανοήσῃ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν εἰς μίαν ἐποχὴν ἐξάρσεως τοῦ ἀτομομοῦ καὶ τῆς φιλανθρωπίας.

Ἡ τράπεζα αὐτὴ ἀποτελεῖ ὄχι μόνον πηγὴν πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἀλλὰ καὶ σύμβολον ἐνότητος τῆς Ἀγιοπάτης Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μας. Ἡ ἐνότης αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρως ἀναγκαῖα εἰς τὰς ἡμέρας μας, κατὰ τὰς ὁποίας λαμβάνουν χώραν κοσμοϊστορικαὶ μεταβολαὶ εἰς τοὺς χώρους, ὅπου ζοῦν καὶ κινῶνται πολλοὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίου. Αἱ μεταβολαὶ αὗται, εὐεργετικαὶ καὶ εὐπροδόδεκτοι ἐν τῷ συνόλω των, ἔχουν προσεγγίσει πολλὰς δυσχερείας εἰς ἀδελφὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας, εἴτε διότι αὗται ἐβρέθησαν ἀνέτοιμοι δι' αὐτὰς, εἴτε διότι ἄλλοι καταδοκοῦν καὶ ἐπιχειροῦν νὰ ἐκμεταλλευσθῶν τὰ τυχόν κενὰ καὶ τὰς ἀδυναμίας πρὸς ἴδιον ὄφελος. Ἐχομεν, συνεπῶς, ἀνάγκη ἐνότητος, διὰ νὰ συμπαρασταθῶμεν ἢ μία Ἐκκλησία εἰς τὴν ἄλλην, καὶ νὰ σφυρηλατήσωμεν τὴν παρορθόδοξον ἐνότητα. Ὁ κόσμος σήμερον ἔχει διαπιστώσει μετὰ ἀπὸ σκληρᾶς ἐμπειρίας ὅτι ἡ ἀθεΐα καὶ ἡ χωρὶς Θεὸν ζωὴ ὀδηγοῦν εἰς τὴν καταστροφήν. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ πληρώσῃ μὲ νόημα τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀνθρώπων πὸν ἀπεγοητεύθησαν ἀπὸ τὰς ἐπαγγελίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐναπέθεσαν κάποτε τὰς ἐλπίδας των δι' ἓνα καλύτερον μέλλον. Πολλοὶ εἶναι αἱ προσδο-

κίαι τῶν ἀνθρώπων σήμερον ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν εἰδικώτερον χωρὶς ἐνότητα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς προσδοκίας αὐτὰς.

Χαίρομεν διότι ἡ ἐνότης αὕτη, συνδέει καὶ συνέχει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Μητέρα αὐτῆς Ἐκκλησίαν, αἱ ὁποῖαι καίτοι διοικητικῶς ἐχωρίσθησαν ὑπὸ τὴν πίεσιν ὀρισμένων ἱστορικῶν συνθηκῶν, παραμένουν ἀδιασπασίως ἠνωμένοι ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καὶ μιᾷ καρδίᾳ, ἀκολουθοῦσαι κοινὴν γραμμὴν πλεύσεως εἰς τοὺς κρισίμους τούτους καιρούς. Ὑπὲρ τῆς ἐνότητος καὶ ὁμοψυχίας ταύτης ἐγείρομεν τὸ ποιήριον εὐχόμενοι πᾶν ἀπὸ Θεοῦ ἀγαθόν».

Μετὰ τὸ γεῦμα, ὁ μὲν Πρωθυπουργὸς ἀνεχώρησε δι' ἐλικοπτεροῦ γιὰ τὴν Ἀθήνα, ὁ δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνέβηκε στὴν ἄνω αἴθουσα τῆς «Ἐξωραϊστεικῆς», ὅπου ὄλοι οἱ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι πέρασαν καὶ ἀσπάσθησαν τὴν Δεξιάν του, ἐνῶ ἡ Ἱ. Μητρόπολη πρόσφερε στὸν καθένα τὸ εἰδικὸν κατασκευασμένο γιὰ τὴν περίπτωσιν ἀναμνηστικὸν Μετάλλιο, πὸν φιλοτεχνήθηκε ἀπὸ τὸν κ. Νικ. Κωνσταντόπουλο μὲ δαπάνη τοῦ κ. Κ. Λούλη, βιομηχάνου - Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Στὸν ἰ. ναὸ Εὐαγγελιστρίας Ν. Ἰωνίας

Μετὰ ὀλιγόωρη μεσημερινὴ ἀνάπαυση, στίς 6 μ.μ., ἡ πομπὴ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνοδείας του κατευθύνθηκε πρὸς τὸν ἱερὸ ναὸ Εὐαγγελιστρίας τοῦ Δήμου Νέας Ἰωνίας Βόλου. Ἀφοῦ ἐπιθεώρησε τὸ παρατεταγμένο ἄγγημα, ἀνῆλθε στὴν εἰδικὴ ἐξέδρα πὸν εἶχε τοποθετήσει ὁ Δῆμος καὶ ὁ Δήμαρχος κ. Ἀνδρ. Βαλαχῆς τὸν προσφώνησε ὡς ἑξῆς:

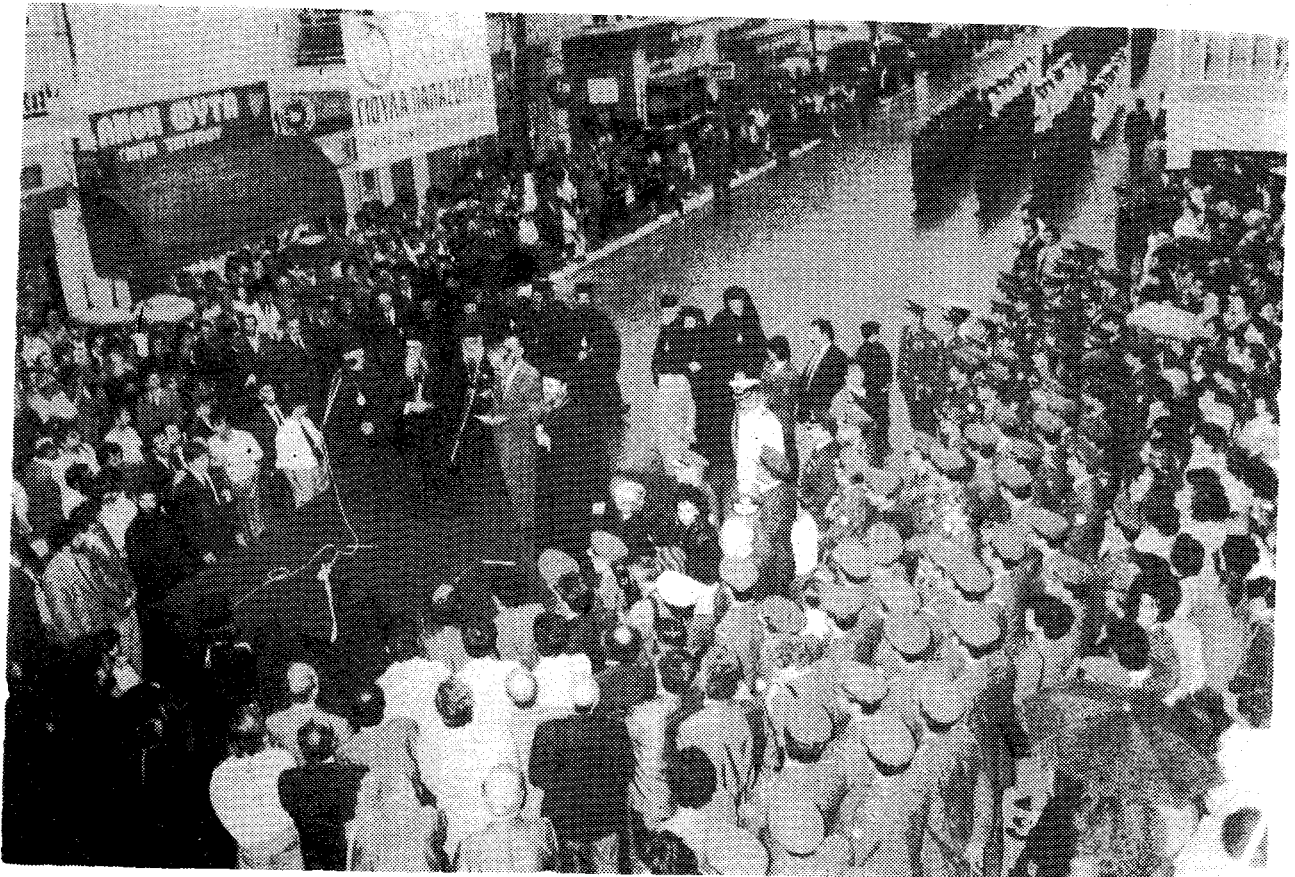
Παναγιώτατε,

Καλῶς ἦλθατε εἰς τὴν πόλιν μας τὴ Ν. Ἰωνία τοῦ Βόλου, τὴν πόλιν πὸν ἀνήγειρε ἡ ὀδύνη τῆς προσφυγίας ἀλλὰ καὶ ἐδόξασε ὁ δυναμισμὸς καὶ ἡ ἀγάπη τῶν προσφύγων.

Διωγμένοι ἀπὸ τὶς ἀλησμόνητες πατρίδες τῆς Ἰωνίας καὶ χαμένοι μέσα στὴ λαίλαπα τῆς καταστροφῆς οἱ πατέρες μας ἦλθαν ἐδῶ καὶ 70 χρόνια περὶπου, σὲ τοῦτο τὸν τόπο μεταφέροντας τὰ χέρια τους τὶς Ἱερὰς Εἰκόνας καὶ στίς καρδιές τους τὴν πίστη, τὴν πολιτιστικὴν τους κληρονομία, τὴν ἀγάπη γιὰ τὴ ζωὴ.

Ἦλθαν ἐδῶ ἀπογοητευμένοι, φτωχοί, κατατρεγμένοι καὶ βρεθήκαν σ' ἓνα τόπο προσβληματικὸ, ξερομο, ἀκαλλιέργητο, ἀνέστιο.

Καὶ ὅμως ρίζωσαν. Καὶ ὕστερα ἐκάρπησαν καὶ

Ὁ Δήμαρχος Ν. Ἰωνίας Βόλου κ. Ἄνδρ. Βαλαχῆς προσφωνεῖ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Δημήτριο.

μέ τὸν ἰδρωῖτα τοὺς ἐμεγαλοῦργησαν. Δούλεψαν σκληρὰ γιατί ἤθελαν νὰ δημιουργήσουν, νὰ προκόψουν καὶ νὰ βοηθήσουν τὴν καινούργια τοὺς πατριίδα. Ὁργώσαν τὰ χωράφια καὶ ἔδωσαν πλούσιο καρπὸ, δούλεψαν σιὰ ἐργασιάσια, κίνησαν τὰ λιμάνια καὶ ἀπέδειξαν πὼς οἱ ἐσωτερικὲς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου διὰ ζοῦν κάνουν θαύματα, δημιουργοῦν, ἔσιω καὶ ἂν οἱ ἐξωτερικὲς συνθήκες εἶναι ἀρνητικὲς.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα μελήματά του ὁ Προσφυγικὸς λαὸς μας εἶχε τὴν ἀνέγερση αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, τῆς Εὐαγγελιστρίας. Τὴν ἔκτισε ὁ ἴδιος προσωπικὰ γιατί πίστευε, τὴν ἐπροίκισε μὲ τὰ τιμαλφῆ τῶν γυναικῶν του, τὴν βάπτισε μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλπίδας καὶ μέχρι σήμερα τὴν ἔχει καὶ θὰ τὴν ἔχει καμάρι του καὶ σιολίδι. Ἀπ' αὐτὴ παίρνει τὴν πρώτη εὐλογία τῆς ζωῆς καὶ ἀπ' αὐτὴ ὀδηγεῖται σὴν τελευταία του κατοικία. Γιὰ μᾶς τοὺς Μικρασιάτες πρόσφυγες ἡ ψυχὴ μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ἀπὸ τὸ προσοδευτικὸ πνεῦμα τῆς δημιουργίας, ἀπὸ τὴ ζείδωρη πνοὴ τῆς ἐλευθερίας. Αὐτοὶ εἴμαστε οἱ πρόσφυγες τῆς Ἰωνίας

καὶ μαζί μας καὶ οἱ ἄλλοι τοῦ Πόντου, τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, τῆς Ρωμυλίας.

Ὅλοι μαζί ἀδελφωμένοι ἀναλαμβάνουμε κοινὸς ἀγῶνες, ζοῦμε τὶς κοινὲς τύχες μας καὶ παρὰ τὶς δυσκολίες πὸν ὑπάρχουν προσπαθοῦμε νὰ προκόψουμε, νὰ μεγαλοῦργήσουμε.

Εὐλογῆστε μας καὶ εὐχηθῆτε γιὰ μᾶς.

Ὡς Δήμαρχος τῆς πόλης αὐτῆς μαζί μὲ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ὅλους τοὺς δημῶτες Σᾶς ὑποδεχόμαστε μὲ χαρὰ καὶ σεβασμὸ, καὶ Σᾶς παρουσιάζουμε μὲ καμάρι τὶς ἐπιδιώξεις μας, τὶς πολιτιστικὲς, τὶς θρησκευτικὲς, τὶς κοινωνικὲς, τὶς ἀνθρωπιστικὲς.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ Σᾶς εὐχηθῶ μακροζωία μὲ ὑγεία καὶ δύναμη γιὰ τὸ καλὸ ὅλης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ Καλῶς ἦλθατε, Παναγιώτατε.

Τελειώνοντας τὴν προσφώνησή του ὁ Δήμαρχος κ. Βαλαχῆς πρόσφερε στὸν ὑψηλὸ Ἐπισκόπη τὸν Ἰω-

γ α, σύμβολο τοῦ Δήμου Ν. Ἰωνίας καὶ ὁ Πατριάρχης εὐχαρίστησε δεόντως καὶ εἰσήλθε στὸν μεγαλοπρεπή καὶ ἀπαστράπτοντα ἱερό ναὸ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὅπου ἀναπέμφθηκε σύντομη Δέηση. Ἐφάλε ὁ Βυζαντινὸς Χορὸς τῶν Ἱεροφαιτῶν Βόλου, ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ καθηγητοῦ κ. Κυρ. Νικολέρη. Ἀπέδωσε θαυμάσια ὕμνους καὶ ἰδίως τὸν Πολυχρονισμό τοῦ Πατριάρχου.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Δεήσεως προσφώνησε τὴν Α.Θ. Παναγιώτητα τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη κ. Δημήτριον ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, αἰδεσιμολ. πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Σ υ ν ο δ ι ν ὅ ς, πού εἶπε:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡ ἐνορία τῆς Εὐαγγελιστρίας, τὴν ὁποῖαν ἐκπροσωπῶ, καθυποβάλλει πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιώτητα, τὰ θαυτάτα αὐτῆς σεβάσματα καὶ ἐξαιτεῖται τὰς θεοπειθεῖς Ὑμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας. Διὰ τὴν ὑψίστην τιμὴν πὸν μᾶς ἐπεφυλάξατε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆτε σήμερον Σᾶς εὐχαριστοῦμεν εὐγνωμονοῦντες. Αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβωμεν τοὺς λόγους τοῦ ἀμερικανοῦ Προέδρου μὲ τοὺς ὁποίους Σᾶς ἐχαροκαήρισε πρὸ δύο περίπου μηνῶν: «Ἐἶπτε —εἶπε— ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος μεγάλης πνευματικότητος, μὲ ὄραμα καὶ ταπεινοφροσύνη, ἕνας εὐγενῆ καὶ ἀκούρατος προσκυνητῆς». Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐκφράζουν καὶ ἡμᾶς, καὶ προσθέτομεν μὲ νίκην ἀφροσύσιν: «Ἐἶπτε ἕνας μοναδικὸς Πατέρας, ἕνας γλυκὺς διδάσκαλος τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ἀγάπης».

Ἡ ἐνορία μας, Παναγιώτατε, συντίθεται ἀπὸ τὸ προσφυγικὸν στοιχεῖον τῆς Μ. Ἀσίας. Εἰς τὸ Μουσεῖον μας προτίθενται αἱ ἱερὰ εἰκόνες καὶ τὰ ἄλλα παλλάδια τῆς πίστεώς μας πὸν οἱ πρόσφυγες ἐκεῖνοι μετέφερον ἐδῶ διωκόμενοι καὶ γυμνητέοντες. Ὁ μεγαλοπρεπὴς αὐτὸς Ἰ. Ναὸς εἶναι ἔργον τῆς εὐσεβείας των. Καὶ ἡ ἐκ μέρους των δίωσις τῆς ἐκκλ. ζωῆς ἢ ἐμπρακτικὸς ἀπόδειξις τῆς εὐλαθείας των. Μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ποιμενάρχου μας ποιμαίνομε αὐτὸν τὸν εὐγενῆ λαόν, ἀναπτύσσοντες ποικίλους πνευματικὰς, πολιτιστικὰς, κοινωνικὰς καὶ φιλανθρωπικὰς δραστηριότητας, ὧν κέντρον καὶ ἀφετηρία εἶναι ὁ ναὸς οὗτος. Νεολαία καὶ γονεῖς καὶ ἐπισήμονες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι εὐρίσκουν ἐδῶ τρόπους ἐκφράσεως. Ἡ θ. λατρεία μας τελεῖται μὲ πρότυπον τρόπον, μὲ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ σεμνότητα τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας. Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ καὶ ἀγιογραφία, αἱ ἄλλαι ἐκκλ. τέχναι, ὅλος ὁ λατρευτικὸς περίγυρος ἐπιθυμοῦμεν

νὰ ἔχουν γνησιότητα καὶ ἀδθεντικότητα. Ἔτσι ἐπιτυγχάνεται καὶ ἐπιτυγχάνει ὁ παιδαγωγικὸς τῶν χαροκατήρ.

Ὅσον ἡ κριοιότης τῶν περιστάσεων ἀξάνει, τοσοῦτον καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα νὰ μὴ περιθωριοποιηθῶμεν. Ὁ ἀχαλίνωτος εὐδαιμονισμὸς πὸν κυριαρχεῖ εἰς τὸν κόσμον, ὡς ἀπειλητικὴ ἐπιδημία ἐπεκτείνεται εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς ὑφῆλιου, πλήττει καὶ τὴν χώραν μας, ἀπειλεῖ καὶ τὸν ἀπλοῖκὸν ἄνθρωπον τοῦ μόχθου. Αἱ νέαι περιστάσεις γεννοῦν νέα προβλήματα, καὶ αὐτὰ μὲ τὴν σειρὰν των δημιουργοῦν ἐμπόδια εἰς τὴν ὁμαλὴν ἀνέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐνορία, ὡς θεμελιακὸν κῦνταρον τῆς ἐκκλ. ζωῆς, καλεῖται νὰ ὑποδείξῃ ὁδοὺς εἰς σωτηρίαν, διεξόδους καὶ ἐναλλακτικὰς λύσεις. Καὶ αὐτὸ προσπαθοῦμε νὰ πράξωμεν μὲ ὁσὴν δύναμιν διαθέτομεν, μὲ ὅλον τὸν ζῆλον μας. Εὐχρηθῆτε, Παναγιώτατε, νὰ εὐλογῆ ὁ Θεὸς τὸν νοῦν μας καὶ τὰ διαθήματά μας, ὥστε νὰ ἐπιτελῶμεν εἰς τὸ ἀέροισιον τὸ χρέος μας ἔναντι ἐνὸς κόσμου προσφιλοῦς μὲν, ἀλλὰ καὶ εὐαλότου ἀπὸ τὸ κακόν.

Εἰς ἀνάμνησιν τῆς ποθητῆς καὶ εὐλογημένης ἐπισκέψεώς Σας, Σᾶς προσφέρουμε τὴν ἱερὰν ταύτην εἰκόνα, φιλοτεχνηθεῖσαν εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν καὶ εἰκονίζουσαν τοὺς τοπικοὺς μας ἁγίους, ὡς «νέφος περιεκείμενον» τὸν Κύριον ἡμῶν κωκλῶντας καὶ εὐχομένους πρεσβευτικῶς. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγονται ὅσοι ἀσκηταὶ καὶ κοινοβιάρχαι, καὶ νεομάρτυρες, τοὺς ὁποίους ἐπικαλούμεθα ἐκτενῶς. Δέξασθε τὴν μικρὰν ταύτην προσφορὰν ὡς ἐλάχιστον δεῖγμα τῶν αἰσθημάτων μας καὶ εὐαρεστηθῆτε νὰ μᾶς ἀπονεύμητε τὴν πατριαρχικὴν Σας εὐλογίαν καὶ χάριν.

Στὸ τέλος τῆς προσφωνήσεώς του, ὁ π. Θωμᾶς Συνοδικὸς πρόσφερε στὸν Πατριάρχη βυζαντινῆς τέχνης εἰκόνα πὸν παριστάνει τὸν Κύριο περιβαλλόμενον ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς ἁγίους τῆς Μαγνησίας, ἔργο τοῦ γτόπιου ἀγιογράφου κ. Κ. Σπανοδήμου, ὁ δὲ Παναγιώτατος ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

Ἡ Εὐαγγελιστρια συνεκάλεσεν ἐδῶ ὅλους μας, Ἱεράρχας, ἱερὸν κλῆρον, πολιτικοὺς καὶ δημοτικοὺς καὶ λοιποὺς ἄρχοντες, εὐσεβῆ λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος ἦλθε διὰ νὰ εὐλογήσῃ, τοὺς κροίμασιν, οἷς οἶδε Κύριος, ξεροζωμένους ἀπὸ τὰς προγονικὰς των ἐστίας ὁμαίμονας καὶ ὁμοθησκους καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν των καὶ τὸν φιλόξενον αὐτὸν τόπον, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδέχθη καὶ τοὺς ἐβόηθησε νὰ μεγαλοουργήσουν καὶ πάλιν μὲ τὴν εὐσεβείαν των

Στὸ Κέντρο Τελετῶν τῆς Ἐδαγγελιστρίας. Πίνακα ζωγραφικῆς με χαρακτηριστικὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Πηλίου προσφέρουν ὁ Σεβ. Δημητριάδος καὶ ὁ Γεν. Ἀρχιεπ. Ἐπίτροπος στὴν Α.Θ. Παναγιώτητα.

καὶ μετὴν ἐργατικότητά των. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν.

Ἐὐλογοῦμεν πατρικῶς κατὰ τρόπον ἰδιαιτερον τὸν Ἱερατικῶς Προϊστάμενον τῆς μεγάλης ταύτης ἐνορίας Αἰδεσιμολογιώτατον Πρωτοπρεσβύτερον πατέρα Θεωμᾶν Συνοδινόν, τὸν καὶ Γενικὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ἱερέως Μητροπόλεως Δημητριάδος, καὶ συγχαίρομεν αὐτῷ διὰ τὸ πλούσιον πνευματικὸν καὶ κοινωνικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖ ἐνταῦθα, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ἀπόφασίν του πρό τινων ἐτῶν νὰ μεταλλάξῃ λαμπρὰν κατὰ κόσμον σταδιοδρομίαν πρὸς τὸ σεμνὸν καὶ ἱερὸν ὑπόργημα τοῦ ἱερέως, εὐχόμενοι ὅπως καὶ ἄλλοι εὐσεβεῖς χριστιανοὶ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του.

Ἡ ἐποχὴ μας ἔχει ἀνάγκην κληρικῶν, οἱ ὅποιοι θὰ εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ ζῆλον, φλόγα, ἐνθουσιασμόν,

ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον, κληρικῶν οἱ ὅποιοι θὰ εἶναι ὄντως τὸ ἄλλας τῆς γῆς.

Χρειαζόμεθα σήμερον κληρικούς «πλήρεις χάριτος καὶ ἀληθείας», οἱ ὅποιοι θὰ ἐτοιμάσουν τοὺς χριστιανούς μας, με γνώμονα τὰς θεϊκὰς καὶ ἀρνητικὰς ἐμπειρίας τοῦ χθὲς καὶ τοῦ σήμερα, πρὸς μίμῃσιν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιστοιχῶς, θὰ τοὺς ἐτοιμάσουν, λέγομεν, διὰ τὸ αὔριον, διὰ τὴν νέαν ἐποχὴν ποὺ ἀνατέλλει μαζί μετὴν ἀνατολὴν τοῦ εἰκοσιοῦ πρώτου αἰῶνος, καὶ, κωρίως, διὰ τὴν μεθαύριον - διὰ τὴν ἡμέραν ἢ ὅποια δὲν ἔχει ἐσπέραν.

Ὁ Ἱερώτατος ποιμενάρχης τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς ἐνορίας ταύτης μᾶς δίδουν τὸ παρήγορον αἶσθημα ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας διαθέτει τοιοῦτους ἰδεολόγους κληρικούς.

Ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Θεοκλήτος Κουμαριανός, πρωτοσύγκελλος, προσφέρει δῶρο στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη. Ὁ Μακ. κ. Σεραφεῖμ καὶ ὁ Σεβ. Δημητριάδος παρακολουθοῦν.

Σὰς συγκαίρομεν, οἷς εὐχαριστοῦμεν καὶ οἷς εὐλογοῦμεν.

Κατόπιν ὁ Πατριάρχης μὲ ὀρισμένους ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους πέρασε στὴ διπλανή αἴθουσα τοῦ Κέντρου Τελετῶν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Εὐαγγελιστρίας. Μετὰ τὰ σχετικὰ «κεράσματα», ὁ Σεβ. Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος πρόσφερε στὸν Παναγιώτατο ζωγραφικὸ πῖνακα ποὺ παρίσταγε χαρακτηριστικὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Πηλίου (ἔργο τοῦ βολιώτη καλλιτέχνη κ. Γ. Καφενταράκη). Στους Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου ἀπὸ ἓνα ἐγκόλπιο, στους λοιποὺς κληρικοὺς τῆς Συνοδείας ἐπιστήθιο Σταυρὸ καὶ στους λαϊκοὺς εἰκόνα.

Ἀκολούθησε ἡ προσφορά διαφόρων δώρων πρὸς τὸν Πατριάρχη ἐκ μέρους: Τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πανοσ. ἀρχιμ. κ. Θεοκλήτου Κουμα-

ριανοῦ, τῆς Ἠγουμένης τῆς Ἱ. Μονῆς Ταξιάρχῶν Νηλείας, τοῦ Σχολάρχου τοῦ Ἐκκλ. Λυκείου Βόλου, τῶν Προέδρων: τοῦ Συνδέσμου Ἱεροφαιτῶν Βόλου, τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανιῶν Θεσσαλίας, τῆς Ἐνώσεως Πολυτέκνων Νομοῦ Μαγνησίας, τοῦ Ἱατρικοῦ Συλλόγου Μαγνησίας, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, τῆς Ἐνώσεως Χριστιανῶν Ἐπιστημόνων, τῆς Χριστιανικῆς Κοινωνικῆς Ἐνώσεως. Ἐπίσης: τοῦ Γεν. Ἐφόρου Προσκόπων, τῆς Γ.Ε.Χ.Α. Βόλου καὶ τῆς προέδρου τοῦ Συλλόγου «Ἀφέντρα» Ἀφειτῶν.

Ὅλοι οἱ ἀνωτέρω συνόδευαν τὴν προσφορά τῶν δώρων μὲ δυὸ λόγια σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ὁ δὲ Παναγιώτατος, παρὰ τὴν κόπυσή του, ἀπαντοῦσε μὲ στοργὴ καὶ συγκίνηση.

Ἡ ἐγορία τῆς Εὐαγγελιστρίας Ν. Ἰωνίας πρόσφερε σὰ μέλη τῆς Πατριαρχικῆς Συνοδείας βυζαντινὴ

είκόνα και στους λοιπούς επίσημους ένα πιάτο με διακόσμηση καλλιτεχνική.

Στόν Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ δ Σεβ. κ. Χριστόδουλος πρόσφερε έγκόλπιο και σταυρό, ενώ στόν Πρωθυπουργό κ. Κων. Μητσοτάκη είχε προσφέρει κατά τή διάρκεια του γεύματος στόν «Έξωραϊστική» βαρύτιμη είκόνα τής Υπεραγίας Θεοτόκου.

Ή αναχώρηση από τό Βόλο

Παρά τή βροχή, που στό μεταξύ άρχισε νά πέφτει, έκατοντάδες πιστοί περίμεναν έξω από τόν ιερό ναό νά πάρουν τήν εύλογία του Πατριάρχου, καθώς θά διέσχίζε τόν αλλειο χώρο, κατευθυνόμενος προς τά αυτοκίνητα, τά όποια θά μετέφεραν τόν ίδιο και τή Συνοδεία του στά Τρίκαλα, όπου θά διαγυκτέρευε, για νά τιμήσει τις δύο επόμενες ημέρες τις έορταστικές εκδηλώσεις για τά 600 χρόνια του Μεγάλου Μετεώρου.

Κληρός και λαός τής Γ. Μητροπόλεως Δημητριάδος, εκπρόσωποι τών Αρχών, με επικεφαλής τόν Σεβ. Μητροπολίτη τους κ. Χριστόδουλο προέπεμψαν τή Σεπτή Κορυφή τής Ορθοδοξίας με αισθήματα σεβασμού, αγάπης και θαθείας άφοσίωσης. Ή 29η Σεπτεμβρίου 1990 θά μείνει ανεξίτηλα χαραγμένη στή μνήμη όλων, όσοι ητύχησαν νά ζήσουν από κοντά τήν επίσκεψη του Πατριάρχου στό Βόλο.

Σ η μ ε ί ω σ η: "Όταν ή Α. Θ. Παναγιώτης επέστρεψε στόν έδρα της στόν Κωνσταντινούπολη, απέστειλε στόν Σεβ. Δημητριάδος τό ακόλουθο Γράμμα:

Άριθ. Πρωτ. 696

Ιερώτατε Μητροπολίτα Δημητριάδος, εν Αγία Πνεύματι αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργέ τής ήμων Μειριότητος κύριε Χριστόδουλε, χάρις ειη τή ύμετέρα Ιερότητι και ειρήνη παρά Θεού.

Αισίως, τή του Θεού εδδοκία και χάριτι, επιστρέφαντες εις τήν Έδραν ήμων μετά τήν πρόσφατον επίσκεψιν και εις τήν θεόσωστον επαρχίαν τής ύμετέρας φιλιτίας Ιερότητος, αισθανόμεθα βαθυτάτην τήν ανάγκην ίνα και διά του παρόντος Πατριαρχικού ήμων Γράμματος εκφράσωμεν προς ατήν τας θερμάς ήμων εύχαριστίας διά τήν γενομένην προς ήμας και τήν τιμίαν συνοδείαν ήμων κατά τε τήν άφιξιν και τήν αναχώρησιν ύψηλήν τιμητικήν ύποδοχήν και προσοπήν, ως και διά τήν καθ' όλον τό διάστημα τής διελεύσεως και παραμονής ήμων εν τή Ιερά Μητροπόλει υπ' ατής και τών έλεγκτιών συνεργατιών ατής και υπό του εύσεβοϋς ποιμνίου ύμων προς τήν Μητέρα Αγίαν του Χριστού Μεγάλην Έκκλη-

σίαν και τό πρόσωπον ήμων επιδειχθείσαν προσοχήν και τά εκδηλωθέντα αισθήματα πολλής αγάπης, ύφιστης τιμής και θαδέος σεβασμού.

Αί εύγενείς εκδηλώσεις και προσφοραι εις άς προήλθεν ή ύμετέρα Αγάπη προς τήν ήμων Μειριότητα δέν είναι δυνατόν ίνα μη συγκινώσιν ήμας βαθύτατα και ανακουφίζωσιν ήμας εν τή άσκήσει τών πρωτιεραρχικών ήμων εύθνών.

Έκφράζοντες ολοκαρδίως τας εύχαριστίας τής Μητρος Έκκλησίας και ήμων προσωπικώς, εύχόμεθα υπέρ μακροημερεύσεως τής ύμετέρας περιουδάστου ήμίν Ιερότητος εν ύγειά άστεμφεί και άδιαιπίω και υπέρ επισχύσεως άμα και κραταιώσεως ατής από Θεού εν τή άσκήσει τών ποιμαντορικών ατής εύθνών, και περιπτυσόμεθα ατήν φιλήματι αγίω και εύλογοϋμεν από καρδίας τόν φιλόχριστον ατής λαόν.

Είεν παρά Θεού τά έτη τής ύμετέρας Ιερότητος δι πλείσιτα, ύγιεινά, άγλαόκαρπα και σωτήρια.

αχλ' Οκτωβρίου σι'.

† Ο Κωνσταντινουπόλεως ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, αγαπητός εν Χριστώ αδελφός.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Δ)ντής Έκδόσεων Άποστολικής Διακονίας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

- ★ Έπισκόπου Άχελώου Εϋθυμίου, ΑΘΩΟΣ (άπάντηση σε 56 έρείσματα τής άπιστίας).
- ★ Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνού, Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.
- ★ Καθηγ. Μάρκου Α. Σιώτη, ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ.
- ★ Καθηγ. Ιωάννου Φουντούλη, ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ, τόμοι Α' και Β'.
- ★ Καθηγ. Βλασίου Φειδά, ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ (988 - 1988).
- ★ Καθηγ. Άνδρ. Θεοδώρου, ΑΜΩΜΟΙ ΕΝ ΟΔΩΙ ΑΛΛΗΛΟΥ'Ι'Α (έρμηνευτικό σχόλιο στή Νεκρώσιμη Άκολουθία).
- ★ Άγ. Γρηγορίου Νύσσης, ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ (εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια άρχιμ. Π. Μπρούσαλη).
- ★ Άρχιμ. Συμεών Π. Κούτσα, Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. Γιατί, πότε και πώς νηστεύουμε.

Ο πρ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ κυρός ΤΙΤΟΣ (+)

Πλήρης ἡμερῶν ἀπεβίωσε ὁ Μητροπολίτης πρ. Πα-
ραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κυρός Τίτος (Μα-
θαϊαίκης) καὶ ἐκηδεύθη τὴν 6η Σεπτεμβρίου ἀπὸ τὸν
ιερό μητροπολιτικό ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Νέας
Ἰωνίας. Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακ. Ἀρ-
χιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ,
συμπαραστατούμενος ἀπὸ πολλοὺς Ἀρχιερεῖς, ἐνῶ συμ-
προσευχόμενοι παρίσταντο καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης
καὶ Πάπας Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιος, ὁ ἀδελφὸς
τοῦ ἐκλιπόντος Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλα-
δελφείας κ. Τιμόθεος καὶ 22 ἄλλοι Ἀρχιερεῖς. Τὸν
ἐπικήδειο λόγο — ἐντολὴ τῆς Ἱ. Συνόδου — ἐκφώνησε
ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς, παγος. ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Λάπ-
πας, ἐνῶ ἀπεχαιρέτησε τὸν μεταστάνα καὶ ὁ παγος.
ἀρχιμ. κ. Κων. Φαραντάτος, πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ.
Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας.

Ὁ π. Ἰγνάτιος Λάππας εἶπε:

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κὰν ἀποθάνῃ ζήσεται».
(Ἰωάν. 11,25)

Μακαριώτατε Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας κ.κ.
Παρθένιε,

Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἁγιοτάτης Ἐκ-
κλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Σεπτῆ τῶν Ἁγίων Ἱερορχῶν χορεία,
Τίμιον τῆς Ἐκκλησίας Προσβυτέριον,
Ἑδλαβὲς καὶ πενθοῦν Ἐκκλησίασμα,

Ὅταν ἐγγίξῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ζωὴν πᾶς ἄνθρω-
πος, ἐτοιμάζεται δι' αὐτὸν ἐν οἰοργῇ ἐν λίκνον ἅμα
ὡς ἔλθῃ εἰς τὴν ζωὴν, ἄρχεται σκαπιόμενος δι' αὐ-
τὸν ἐν ὑπομονῇ εἰς τάφος. Ὁ ἐπὶ ἐβδομήκοντα καὶ
ἐννέα ἔτη σκαπιόμενος τάφος διὰ τὸν Ἐπίσκοπον Τί-
τον Μαθηταίῃν εἶναι ἤδη ἐτοιμος. Μετ' ὀλίγον θὰ
καλύψῃ λίθος τὸν καλύψαντα διάστημα χρόνον ἐβδο-
μήκοντα ἐννέα ἐνιαυτῶν. Θὰ κοφῆ πλάξ τὸν ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ κοφύψαντα καὶ διατηρήσαντα ἐπὶ 79 ἔτη
τὸ πῦρ τῆς ζωῆς. Ὁ ἀπελθὼν ὅμως Ἱεράρχης, εἶναι
ἐξ αὐτῶν οἵτινες ἐπίστευον ἀκραδάντως εἰς τοὺς λό-
γους τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, καθ' οὗς:

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ κὰν ἀποθάνῃ ζήσεται» (Ἰω.
11,25). Καὶ ἐὰν καλούμεθα σήμερον νὰ ἀποδώσωμεν
αὐτῷ ἐν τῇ ἐξοδίῳ ὥρᾳ ταύτῃ τιμὰς περὶ τὸν νε-
κρὸν αὐτοῦ τὰς νενομισμένας παρ' ἀνθρώπους καὶ τὰς

προσηκούσας εἰς τὸν ἀπερχόμενον πολὺν τῆς Ἐκ-
κλησίας ἄνδρα, προαίσιως καλούμεθα νὰ ἐπαινέσω-
μεν τὴν πίστιν αὐτοῦ. Τὴν πίστιν του, ἐξ ἧς ἀνέβλυ-
σεν ἡ καρτερία. Τὴν πίστιν ἐξ ἧς ἀρρύετο τὴν δύ-
ναμιν νὰ συγγράφῃ. Τὴν σοφίζουσαν αὐτὸν πίστιν.
Τὴν πίστιν τῆς γενεᾶς αὐτῆς τῶν ἀγωνιστῶν Ὁρ-
θοδόξων Ἑλλήνων Ἱερορχῶν, οἵτινες προσεκινδύ-

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης κυρός Τίτος.

νεον τῶν δικαίων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας,
τὴν ὁποῖαν θὰ ζηλώσωμεν αἱ ἐπερχόμεναι τῶν Ὁρθο-
δόξων Ἑλλήνων γενεαί. Αὕτη ἡ πίστις μεθ' ἧς ἔ-
ζησε τὸν παρόντα «ἀπατεῶνα» αἰῶνα ὁ Μητροπολίτης
Τίτος προσδίδει αὐτῷ τὴν τιμὴν κατὰ τὸ ἀποστολι-
κὸν λόγιον «πᾶσα τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν» (Α' Πέτρ.
6' 7). Καὶ ἰδοὺ ἡ τιμὴ. Ἐνῶ αὐτὸς κεῖται ἐνώπιον
ἡμῶν ἄπνους, ἄφωνος νεκρός, πλήρη πιστῶν κατα-
κλύζουσιν τὸν θεῖον τοῦτον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων
ἱ. Ναόν, τέκνα πνευματικὰ καὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ
τοῦ ἐκδημήσαντος Ἱεράρχου.

Ἡ ἐγκόμισος ἱστορία ἀναμειγρῶσα τὰ ἴζη τῆς
διαβάσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ βίου τοῦτου, ἔχει νὰ εἴπῃ
εἰς ἡμᾶς πολλὰ ἄτινα συνέβησαν τῷ ἀπελθόντι Πα-

τῶν ἐν διαστήματι ζωῆς ἐβδομήκοντα ἑννέα ἐτῶν, δι' ὧν δείκνυται ὅτι ἦτο ἀπαύγασμα χριστιανικῆς ἀρετῆς καὶ ἐνθέου σοφίας. Ὁ ἕως πρό τινος ζῶν σεπτὸς Μητροπολίτης πρώην Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κηρὸς Τίτος, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὴν ἡμέραν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὸ σωτήριον ἔτος 1912. Διεφάνη ἐξ αὐτῆς τῆς γεννήσεώς του ὅτι θὰ συγκατεριθμεῖτο εἰς τὰ τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκλογῆς πολυδοξα σκεύη.

Γεννηθεὶς ἐκ γονέων ἀξιοσεβαστάτων καὶ θυζάξας μετὰ τοῦ μητρῶου γάλακτος καὶ τῶν τῆς Ὁρθοδοξίας δογματικῶν τὸ νέκταρ, ἔδειξεν ἐξ ἀπαλῶν ἐνύχων, ὅλα τὰ προτερήματα, ὅσα χαρακτηρίζουσι τὸν γενναῖον τῆς πίστεως στρατιώτην. Καίμενος ὄλιος ὑπὸ θεῖου ἔρωτος καὶ ἀφ' οὗ ἐστήριξεν εἰσάπαξ τὴν ἑαυτοῦ καρδίαν εἰς τὴν πέτραν τοῦ θεοῦ φόβου, ὅστις εἶναι πάσης σοφίας ἢ θεμελιώδης ἀρχή, ἔδραμεν εἰς τὰ Σχολεῖα, σπουδάζων νὰ κερδίῃ τὸν θησαυρὸν τῆς γνώσεως τῶν θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἐπλάσθη παρὰ Θεοῦ ὁ ἀνθρώπος θεωρῶς. Ἡ μεγάλη τοῦ νοῦς αὐτοῦ εὐφροσύνη καὶ ὀξύτης καὶ ἡ μνήμη καὶ ἡ κρίσις ἦσαν πολλὰ μικρὰ προτερήματα ὡς πρὸς τὴν σωφροσύνην καὶ μειριότητα καὶ χρησιμότητα, διὰ τῶν ὁποίων ἐγένετο καλὸν παιδείας παρὰδειγμα καὶ εἰς τοὺς πεπαιδευμένους καὶ εἰς τοὺς ἀπαιδεύτους.

Ἐφοίτησεν εἰς τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κορίνθου μετὰ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἐκ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κορίνθου ἀπεφοίτησεν ὡς ἀριστοῦχος καὶ μετὰ τὸ δίπλωμα τοῦ Ἱεροδιδασκαλεῖου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐν Ἀθήναις Θεολογικῶν αὐτοῦ Σπουδῶν, ἐδίδασκεν ὡς διδάσκαλος εἰς Ἰδιωτικὰ Σχολεῖα τῶν Ἀθηνῶν. Αἱ Ἀθήναι, ἡ Κόρινθος, αἱ πόλεις εἰς τὰς ὁποίας ἐξήρσεν καὶ ἐσπούδασεν καὶ κάθε τόπος εἰς ὃν εὐρέθη, ἐθαύμασαν τὰ προτερήματα τῆς κοσμιωτάτης αὐτοῦ Νεότητος. Παντοῦ, ὅπου ἂν ἦσαν δοῦλοι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σοφίας ἐργάται, ἔτρεχον ὁ νεαρὸς τότε Κωνσταντῖνος. Ἐποίει τὰς διατριβὰς του, ὁμοῦ μετὰ τοῦ κατὰ σάρκα τε καὶ πνεῦμα ἀδελφοῦ του Σεβασμιωτάτου νῦν Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου καὶ μετὰ τοῦ ἐπίσης συγγενοῦς του Σεβ. νῦν Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στεφάνου, μεταβαίνων ποτὲ μὲν εἰς ἱ. Ἀκολουθίας καὶ Ἀργυρνιακὰς ποτὲ δὲ εἰς Κατηχητικὰ καὶ θεῖα κηρύγματα. Αἱ ἀριστοὶ συναναστοροφαὶ του τὸν ἐβοήθουν εἰς τὴν πορείαν του. Ἐγένετο περὶ πίστεως καὶ ἀρετῆς συνομιλία ψυχοφελεῖς; Ἐκεῖ ὁ

νέος τότε Κωνσταντῖνος. Ἐτύγχανον συναναστοροφαὶ πονηραὶ καὶ διεφθαρμένοι; Ἀγαπῶν ὁ Κωνσταντῖνος. Ὁμοῖος τοῦ ἄστρου τῆς ἀγῆς, διέτρεχε τοῦ βίου τούτου τὴν πολυπλάγητον νύκτα, παρακολουθῶν τὸν ἥλιον τῆς θείας σοφίας καὶ προσορευόμενος ἔμπροσθεν τῆς ἡμέρας τῆς Ἀρετῆς καθοδηγούμενος ὑπὸ κολοσσῶν πνευματικῶν πατέρων τῶν ἀοιδίμων ἱερέων Μάρκου Τσακιάνη, Νικολάου Πλανᾶ καὶ Ἀγγελίου Νησιώτου.

Τὸ ἔτος 1935 πραγματοποιεῖται ὁ πόθος του νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱ. κλήρου καὶ χειροτονεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, Διάκονος καὶ ἀργότερον Προσεβύτηρος. Ὡς Ἀρχιμανδρῆς ὁ Τίτος Ματθαίουκῆς ἐπιθρονεῖ ὡς στρατιωτικὸς Ἱερεὺς πρῶτον καὶ ἀκολουθῶν ὡς ἐφημέριος, ἱεροκῆρυξ καὶ ἱερατικῶς προϊστάμενος εἰς τοὺς ἱ. Ναοὺς τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης, Ἁγίου Γεωργίου Καρύστη καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος ὁδοῦ Ἀχαρνῶν, ἐπιδεικνύων ζῆλον οὐ τὸν τυχόντα καλλιερῶν τὸ θ. κήρυγμα καὶ διατρέπων εἰς τὸ ποιμαντικὸν καὶ τὸ κατηχητικὸν ἔργον ἀναδεικνύμενος συγχρόνως ἀριστος πνευματικὸς. Τὰ ἔτη 1940 καὶ 1941 ἐπιστρατευθεὶς ὑπηρετήσεν ὡς ἔφεδρος στρατιωτικὸς Ἱερεὺς εἰς τὸ Ἀλβανικὸν μέτωπον. Κατ' ἐπανάληψιν ἐστάλη εἰς τὴν Β. Ἑλλάδα ὡς ἱεροκῆρυξ. Καὶ ὑπηρετήσεν κατὰ σειρὰν τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Ἐλευθεροπόλεως, Βεροῖας καὶ Ναούσης καὶ Μαρωλείας καὶ Κομοτηνῆς. Τέλος ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου τῆς ὁποίας ὁ δάκτυλος ὁδηγεῖ καθέκαστον εἰς τὸν δρόμον τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, ἀνάγει καὶ τὸν Τίτον εἰς τὸ ἔργον ὅπου τὸν προώρσεν νὰ δοξασθῇ λαμπρότερον. Προβιάζεται τὸ ἔτος 1957 ἐκλεγεῖς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Μητροπολίτης Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου ἵνα ὑπηρετήσῃ τὸν δὴν ἡγάπα ἐγκαρδίως Θεόν.

Εἰς ταύτην τῆς ζωῆς αὐτοῦ τὴν ἐποχὴν, τὸ θαυμάσιον ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένον ὄνομα τοῦ Ὑψίστου, παρενθὺς ἐξέλαμψε φαινοῦς καὶ φλέγοντας χαρακτηριστικῶς. Ὡς ἄλλος Σαμουὴλ ἀφιερωμένος ἐκ βρέφους εἰς τὸν Θεόν, ἐνθουσιᾶ καὶ νὰ εὐαρεστήσῃ τὸν Θεόν. Διδάσκει, συμβουλεύει, ἐλέγχει, παρακαλεῖ, κηρύττει, λειτουργεῖ, γίνεται τὸ πᾶν εἰς τὸ λογικὸν αὐτοῦ Ποίμνιον, ὥστε νὰ ἐκπληρώσῃ πρεπόντως τοῦ Ὑψηλοῦ ἐπαγγέλματος τὰ καθήκοντα. Αἱ κομπολόγους καὶ τὰ χωρία τῆς ἀκριτικῆς αὐτοῦ Μητροπόλεως, ἃς μαρτυρήσουν τὰς ἀγαθοεργίας αὐτοῦ τοῦ Ποιμένος των, τὰς ὁποίας σπεύδων ὁ λόγος δὲν μὲ συγχωρεῖ λεπτομερῶς νὰ ἀπαριθμήσω. Ναοὶ μεγα-

λοπρεπείς τούς όποιους ἀνήγειρεν ἐκ θάβρων μετὰ πολλῶν δυσκολιῶν καὶ ἄλλα ἔργα, ἃς κηρύξουν πανταχοῦ τὸν ζῆλον τῆς εὐσεβείας τοῦ ἀνδρός. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968 ἀφ' οὗ ἐστερήθη τοῦ ποιμνίου του, ἠσχολεῖτο ἐνδύτατα μὲ τὸ συγγραφικὸν ἔργον, τοῦ ὁποίου καρπὸς εἶναι πλῆθος θεολογικῶν ἔργων, Ποιμαντικῶν, Λειτουργικῶν καὶ ἀγιολογικῶν κυρίως περιεχομένων. Ἀξίον ἰδιαίτερας μνείας εἶναι τὸ ἠγκώδες ἔργον «Ἐξομολογητικὴ» καὶ τὸ μὲ ἀνέκδοτον ἔλιγον ἐπιπλουτισμένον περὶ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου ἔργον του.

Μακαριώτατε, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηρῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ὑμεῖς ὅστις μὲ δακρύου-τας ὀφθαλμοὺς προπέμπετε σήμερον τὸν φίλιτον Μητροπολίτην Τίτον, διὰ τῆς παρουσίας Ὑμῶν, παρακαλεῖτε τὴν καρδίαν τοῦ συντριμμένου ἀπὸ τὴν θλίψιν αὐταδέλφου αὐτοῦ, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου καὶ κοσμοῦντος τὴν Ἱερὰν τελετὴν ταύτην, ἐνθυμιζέτε εἰς τε τὸν παρακαλούμενον γεραρὸν Ἱεράρχην καὶ τὴν περὶ Ὑμᾶς σεπτὴν Χορείαν τῶν Ἀγιωτάτων Ἱεραρχῶν, ὅτι μνεία καὶ μελέτη θανάτου εἶναι ὁ βίος κάθε πιστοῦ, μάλιστα δὲ τῶν ταγῶν τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ὑπέχουν εὐθύνας ὑπὲρ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Καὶ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ἐπὶ 17 καὶ πλέον συναπὰ ἔτη οἰακοστροφοῦσα αἰσίως τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν σκάφος, καταστᾶσα ἐνοποιὸς δύνამις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους γνωρίζει καλύτερον παντὸς ἄλλου, ὁποῖον δίδαγμα ἐξέρχεται ἐκ τοῦ τάφου ἐκάστου Ἑλλήνου ὀρθοδόξου Ἱεράρχου ὁσίως καὶ δικαίως ζήσαντος. Ἦτοι, κυρίως ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ζωτικὴ τῆς σωτηρίας ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας ἐσώθησαν οἱ λαοὶ καὶ σώζονται, οὐ μόνον ὡς πιστοὶ διὰ τῆς θείας χάριτος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἔθνη καὶ ὡς φυλαί, διότι ἡ ἐνότις τῆς πίστεως συντηρεῖ καὶ προάγει καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητά.

Ὁ Μητροπολίτης Τίτος, προστεθεὶς ἤδη εἰς τὸν χορὸν τῶν Μακαρίων Ἱεραρχῶν, οἵτινες ὑπερεμάχησαν ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν, ἀναφωνεῖ εἰς ἡμᾶς ἵνα εὐσεβῶς καὶ δικαίως ζήσωμεν ὡς Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ Ἑλληνες. Καὶ μάλιστα σήμερον, ὅτε οἱ ἀπόγονοι τοῦ νόθου νιῶ τῆς Ἁγᾶς πληθύνονται καὶ ἐπαπειλοῦν τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ τὴν φιλιτὴν ἡμῶν Πατρίδα, ὅτε αἱ αἰρέσεις μαίρονται καὶ οἱ κολῶθεν ἐχθροὶ πληθύνονται, πρέπει ὑπὲρ πάσαν ἄλλην ἐποχὴν νὰ βιοῦμεν τὸ ἐν τῇ Ἐκ-

κλησίᾳ τελεσιουργούμενον μέγα καὶ Ἀγιάσιον τῆς Θείας Ἐὐχαριστίας Μυστήριον εἰς κοινωνίαν τῶν πιστῶν καὶ εἰς ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν. Πειθότιες ὅτι τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, δωρεμιαλαμβάνομεν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἶναι ἐντὸς ἡμῶν τὸ σπέρμα τῆς ἀναστάσεως. Τὸ θειότατον τοῦτο Μυστήριον ἐπὶ πενήκοντα καὶ πλέον ἔτη ἐτέλει ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς ὁ ἐκδημήσας πρὸς τὸν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν προσφέροντα καὶ προσφερόμενον καὶ διαδιδόμενον, ἀμὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ εὐλαβῆς Ἐπίσκοπος. Καὶ ἡμεῖς μὲν δεόμεθα ὅπως τῆς Ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ μηθελὴ Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Αὐτοῦ πάντοτε, οὗτος δὲ τὴν μακαρίαν ὁδὸν πορευόμενος χαίρει, τὸ σπέρμα τῆς Ἀναστάσεως ἐν ἐναντιῷ κατέχων καὶ τὴν βεβαίαν ἐλπίδα ἐπὶ τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν βιωῶν, προσβλέπει πρὸς τὸν ὑποδεχόμενον αὐτὸν Κύριον ἡμῶν τὸν διαβεβαιοῦντα φαιδρῶς αὐτόν, ὅτι «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται». Ἀμήν.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης πρώην Παραμυθίας κυρὸς Τίτος Ματθαϊάκης γεννήθηκε τὸ 1912 στὴν Ἀθήνα καὶ φοίτησε στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ Κορίνθου καὶ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στοὺς πτυχιούχους τῆς ὁποίας συγκαταλέχθηκε τὸ 1935. Ὑπηρέτησε ὡς Στρατιωτικὸς Ἱερέας στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, στὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο καὶ στὶς Ἱ. Μητροπόλεις Ἐλευθερουπόλεως, Βεροίας καὶ Ναύσης, καὶ Μαρωσίας καὶ Κομοτηνῆς. Μητροπολίτης Παραμυθίας ἐξελέγη τὸ 1957 καὶ διετέλεσε ὡς τὸ 1968. Ὑπῆρξε πολυγραφώτατος συγγραφεὺς ἔργων ποὺ ἀναφέρονται σὲ θέματα ποιμαντικῆς, ἀγιογραφίας κ.λπ. καὶ ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερα μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου.

Κυκλοφορεῖ σὲ 6' ἔκδοση
ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία

Ἀρχιμ. Συμεὼν Π. Κούτσα

Ἡ ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Γιατί, πῶς καὶ πότε νηστεύομε.

Ἀπευθυνθῆτε: Ἀποστ. Διακονία, Ἰασιῶν 1,
115 21 Ἀθήνα — Δραγατσανίου 2 — πλατ.
Κλαυθμώνος. Τηλ. 7228.008, 3228.637.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑ Ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ δράσεως (1965-1990) ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΡΑΜΑΣ Κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ*

Ὁ κ. Γεώργιος Τοπαλίδης, πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ποὺ παρουσίαζε τὸ πρόγραμμα, κάλεσε στὸ βῆμα τὴν ἐκπρόσωπο τῶν ἱερῶν Μονῶν Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης καὶ Θείας Ἀναλήψεως τοῦ Σωτήρος (Σίψας). Ἡ μοναχὴ - ἐκπρόσωπος μὲ ταπεινὴ καὶ σεμνότητα εἶπε ἀπὸ τοῦ βήματος:

Σεβασμιώτατε ἅγιοι Γέροντα,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Ἀξιότιμοι Κυρίες καὶ Κύριοι,

Δὲν εἶναι σὺνθηδες οὔτε οἰκτεῖον εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ὁρθόδοξον Ἀνατολήν, τὸ λαλεῖν δημοσίως ἐκ μέρους τῶν μοναζουσῶν. Διότι, καθ' ἃ παρεδόθη ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ Μητέρων καὶ κατοικηθῆ ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τῶν Συνόδων διὰ τῶν ἱερῶν Κανόνων αὐτῶν, σκοπὸς τῶν μοναχῶν καὶ μοναζουσῶν εἶναι ὁ ἁγιασμὸς καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελειώσις των, δι' ἀκριβοῦς καὶ αὐστηρᾶς ἀσκητικῆς ζωῆς, μακρὰν τῆς τέρβης τῶν ἐγκοσμίων, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν διακαιοδοσίαν, ἐποπιεῖαν καὶ εὐλογίαν τοῦ οἰκτείου Ἀρχιερέως.

Ὁ κ. Γ. Τοπαλίδης, δικηγόρος - πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου παρουσιάζει τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκδηλώσεως.

Ἡ σημερινή, ἐν τούτοις, χαρμόσυνος ἡμέρα καὶ σὺναξις ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς, τὰς ἀσκουμένας εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς τῆς Παναγίας Εἰκοσιφοινίσσης Παγ-

γαίου καὶ Θείας Ἀναλήψεως Ταξιαρχῶν Δράμας, νὰ ἀποβάλλωμεν τὸν ἔμφρον δισταγμὸν μας καὶ νὰ σπεύσωμεν ἐνταῦθα, διὰ νὰ ἐκφράσωμεν δημοσίᾳ καὶ νὰ ἀποτίσωμεν τὸν ὀφειλόμενον φόρον τιμῆς καὶ τὸ ἀνήκον σέβας καὶ τὴν ἀπέραντον ἐγνωμοσύνην καὶ τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀφοσίωσίν μας πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀξίως τιμωμένου πνευματικοῦ ἡμῶν Πατρός, Ποιμενάρχου καὶ Ἐπισκόπου Γεροντίος μας Μητροπολίτου Δράμας κυρίου κυρίου Διονυσίου.

Εἶναι τοῖς πᾶσιν γνωστὸν τί ἐπραξεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ὑπὲρ τῆς ἀνακαινίσεως, ἀνεγέρσεως, σηριξέως, ἀξήσεως κατὰ Χριστὸν καὶ προόδου τῶν δύο Ἱερῶν Μονῶν τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας Του, ὥστε σήμερον ἀμφότερα νὰ ἀποτελοῦν ὄχι μόνον ἀσφαλῆ πνευματικὰ καταφύγια δι' ἡμᾶς τὰς ἀσκουμένας Μοναχάς, ἀλλὰ καὶ εὐδίων λιμένα καὶ φάρον τηλαυγῆ καὶ ἀναρωτήριον ψυχικῶν χιλιάδων προσκνητῶν, οἱ ὅποιοι πανταχόθεν προσέρχονται εἰς αὐτά, διὰ νὰ προσευχηθοῦν, νὰ κατανοῦν, νὰ ἐκζητήσουν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν βοήθειάν Του, ἢ διὰ νὰ κάμψουν τὸ γόνυ, μὲ ἐγνωμοσύνην, διὰ «τῆς εὐεργεσίας τὸν πλοῦτον», διὰ τὴν ἴσιν σωματικῶν ἢ ψυχικῶν νόσων καὶ νὰ ἀποθέσουν εὐλαβῶς τὸ μικρὸν «τάμα» των.

Διὰ τοῦτο, χαίρουσαι διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς 25ετιοῦς ἀρχιερατικῆς διακονίας τοῦ Σεβασμιωτάτου Γεροντίος ἡμῶν, ἐχόμεθα ταπεινῶς καὶ ἐκ θαθέως, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἱεραρχίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων, νὰ δωρηῆται Ἀδιῶ μακροήμερουσιν καὶ ὑγιεῖαν καὶ ἄμφω, νὰ Τὸν ἀξιώσῃ δὲ καὶ τῆς ἐπουρανίου Βασιλείας, «ἧς οὐκ ἔσται τέλος».

Τὸν λόγον κατόπιν ἔλαθε ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ὁσσας, ἰατρός, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἐπιστημόνων Δράμας, ποὺ εἶπε:

Τιμοῦμε καὶ γεραίρομε σήμερον τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην μας γιὰ τὴν 25ετῆ καρποφόρο διακονίαν του, εἰς τὴν μαρτυρικὴν ἐπαρχίαν τῆς Δράμας, διάδοχον μαρτύρων Ἱεραρχῶν, ποὺ μὲ τὸ αἷμα τους ἐκλέισαν, καὶ καθηγήρασαν τὸν θρόνον τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ ἀφιξίς του εἰς τὴν πόλιν μας συνέπεσε οὐ

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 475 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 τεύχους.

δύσκολους καιρούς. Τὸ ποιμνιον περνοῦσε ἡμέρες δεινῆς κρίσεως συνειδήσεως. Εἶχε διχασθῆ σὲ διαπληκτιζόμενα στρατόπεδα, ἐνῶ τὸ θερηκευτικὸ συναίσθημα εἶχε τραθεῖ καίρια. Ἐπάνω, λοιπόν, στὴ σύγκυσι μετὰ τὸν σεισμὸν ἐκείνον καὶ τὰ γενόμενα, ἡ θεία Πρόνοια ἐξαπέστειλεν Ποιμένα σοφίας καὶ συνέσεως, Ποιμένα εἰρηνοποιόν, ἀγραυλοῦντα, γήφροντα καὶ γρηγοροῦντα.

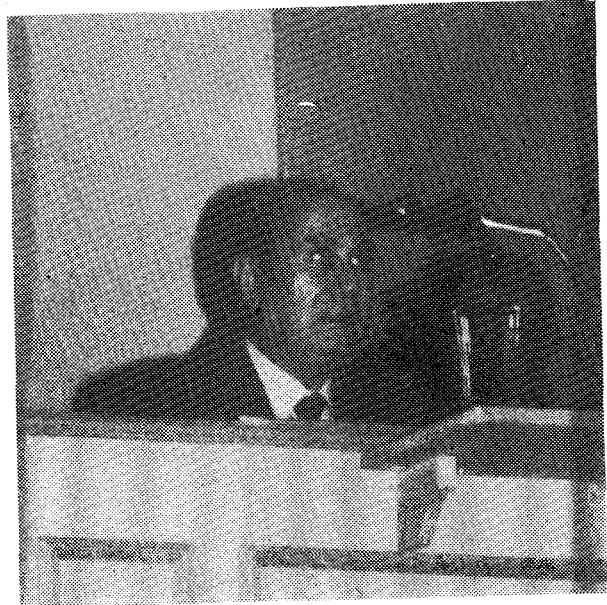
Τὸν ἀνέμενε ἀγώνας σκληρός, ἔξαοις πνευματικῇ γιὰ τὰ ἐπαναφέρειν καὶ ἀποκαταστήσει τὴν γαλήνην, τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν ἠθικὴν τάξιν. Ὀπλισμένος μὲ τὴν πανοπλίαν τοῦ Στανροῦ καὶ τὰ ὄπλα τοῦ φωτός, ἐνεφύσησε ἀνανεωτικὸν πνεῦμα, διέλυσε τὴν πλάνην καὶ τὴν διχόνοιαν καὶ μὲ θαθεῖαν συμπάθειαν, καὶ χωρὶς καμμιᾶ διάθεσι θορυβοθηρίας περὶ τὸ δύσκολον ἔργον του, ὑψωσε τὴν πνευματικὴν σιάθημιν τοῦ ποιμνίου του. Περιοσυνέλεξε ἀδιακρίτως ὅλα τὰ τέκνα του καὶ τὰ ἐθέρμανε μὲ τὴν πνευματικὴν καὶ στοργικὴν θαλπωρήν. Ἀσκητικὸς, ἡσύχιος, πρᾶος, μετρομημένος, καλογερικὸς, ζῆ τὴ μοναξιά του προσευχόμενος καὶ τὴ σιωπὴ τῆς αἰωνιότητος μέσα σὲ σφαῖρες φιλοσοφικοῦ θανάτου, καὶ τῆς μεταφυσικῆς πραγματικότητος.

Βέβαια, ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μυστικὴ καὶ ἀπηχεῖ τὸ ἐσωτερικὸν βάθος τῆς προσευχῆς καὶ τῆς νήψεως, ὅμως τὶς περισσώτερες φορὲς αὐτὴ ἡ πνευματικὴ συγκρότηση γίνεται φῶς ἀναστάσιμο, φῶς ἀνέσπερο, φῶς ἰλαρό, ποὺ ὁδηγεῖ «τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους» εἰς τὴν μακαριανὴν λύτρωσιν. Ὁ Μητροπολίτης μας κ. Διονύσιος εἶναι μιὰ λαμπάδα ποὺ καίει καὶ λιώνει δίνοντας φῶς. «Τί εἶπω, ὅμως, καὶ τί λαλήσω; Χαλεπὸν τὸ μετρίως εἰπεῖν, ἐνῶ μόλις καὶ ἡ δόκησις τῆ ἀληθείας βεβαιοῦνται», ὅπως λέγει σὶν «Ἐπιτάφιόν» του ὁ Θεοκωδίδης.

Ἐπέτρεψε ὁ Κύριος καὶ ἠσθένησε, καὶ ἡ υἡγία του ἐκλονίσθη σοβαρά, εὐρέθη λίγα θήματα πρὸ τῶν πλῶν τοῦ Ἄδου. Ὅμως ἡ ἀδιάλειπτος νοερὰ προσευχὴ καὶ ἡ πίστις του εἰς τὸν Σωτῆρα Θεόν, τὸν ἀφήρησεν ἐκ τοῦ δεινοῦ θηρός, καὶ ἰδοὺ ὁ ποτὲ χωλὸς ἀλείται ὡς ἔλαφος καὶ ὁδεύει σὶν λεωφόρο μιᾶς πνευματικῆς ἐποποιίας, σὶν κόσμῳ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς καθάρσεως, σὶν δημιουργία καὶ τὴν προσφορά. Ἀνήγειρε 70 ναοὺς, ἐχειροτόνησε πλειάδα εὐλαβῶν ἱερέων καὶ ἔφερε τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ σὶν πλέον ἀπομακρυσμένο χωριό.

Ἰδιαίτην φρονίδα ἔδειξε γιὰ τὰ δύο μεγάλα Μοναστήρια τῆς Ἀναλήψεως καὶ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης ποὺ σιάθηκε σὶν μακραίωνα ἱστορία τῆς ὁ πνευ-

ματικὸς φάρος τῆς Μακεδονίας, καὶ τὸ ὁρητήριον Μακεδόνων Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821 καὶ τοῦ '12 καὶ '13. Διετέλεσε πρόεδρος ὄλων τῶν εὐαγῶν Ἰδρυμάτων τῆς πόλεως μας, ἀπ' ὅπου οὐρόρησε ἀπλόχερα τὴν πατρικὴν του στοργή.

Ὁ ἱατρὸς κ. Ἀλέξ. Ὅσσης, προσφωνεῖ ἐκ μέρους τῶν ἐπιστημόνων.

Ἐπῆρξε εὐαίσθητος δέκτης τῶν μηνυμάτων τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἡ ἀμφισβήτησις παραδεδομένων παραδοσιακῶν ἀξιών, ὁ ἐγκλωβισμένος σὲ ἰδεολογικὰ ἀδιέξοδα, ὁ μηδενισμὸς καὶ ἡ ἀλλοτριώσις, ἐπέφερον μιαν οὐκοδοτήν καὶ σύγκυσι σὶν παραπαίονσα ἀνθρωπότητα. Ὁ φρονιτωρῶν ὅμως Ποιμὴν φειδόμενος τοῦ Ποιμνίου, ὁργάνωσε πνευματικὴν ἐκστρατεία, καὶ διέσωσε τὰ πρόβατά του ἀπὸ τοὺς θαρεῖς λύκους, ἀπὸ τοὺς λυμεῶνες ψυχῶν μὲ κάθε εἶδος ἐκδηλώσεις καὶ διαλέξεις. Μὲ ὁμιλητὰς ποὺ βιώνουν τὴν ἐλληνορθόδοξη μαρτυρία, μὲ Ἀγιορείτας Πατέρας, σκορπίζουν τὸ πνευματικὸν τοὺς ἄρωμα καὶ ποτίζουν μὲ ὄμβρους εἰρηνικῶς τὶς διρασμένες ψυχὰς καὶ τὶς στερεώνουν σὶν πίστι καὶ σὶν ἀλήθεια.

Μόνον ἐκεῖ θὰ βροῦμε τὴν ἠθικὴν μας ἀνανέωσι καὶ τὴν ἀπάντησι σὶν ἀγωνία τῶν προβλημάτων σὶν δύσκολους αὐτοὺς καιρούς. Ἄς εὐχηθῶμε σὶν Ἀναστάνα Κύριον, νὰ τοῦ χαρίζη υἡγία, κραταιὸν βραχίονα, μνήμην θανάτου καὶ κατάνυξιν.

Σειρά, κατόπιν, εἶχε ὁ ἐκπρόσωπος τῶν Ἐκπαιδευτικῶν τῆς μητροπολιτικῆς περιφέρειας Δράμας, Θεο-

Μερική άποψη τής μεγάλης αίθουσής. Στην πρώτη σειρά (ἐξ ἀριστερῶν) οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ἰερισσοῦ, Τρίκκης, Ἀλεξανδρουπόλεως, ὁ Νομάρχης, ὁ Σεβ. Δράμας καὶ ὁ Δήμαρχος.

λόγος κ. Ἀβραάμ Νικολαΐδης, ἐκ τῶν πολυτίμων «συεργῶν ἐν Κυρίῳ» τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἐπόμενα:

Σεβασμιώτατε,

Χαίρει ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα τῶν Ὁρθόδοξων τῆς πόλεως καὶ τῆς μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας Δράμας, γιὰ τὴ σημερινὴ ἐπέτειο, κατὰ τὴν ὁποία τιμᾶται σὺ πρόσωπό σας ἡ κεφαλὴ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐορτάζουσα τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς ἀσχιερατείας σας.

Ἦσαν φρόνιμη καὶ πρόποσα, σύμφωνη μὲ τὶς παραδόσεις καὶ τὸ ἦθος τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτοῦ τόπου, ἡ πρωτοβουλία τῆς διοργανώσεως αὐτῆς τῆς σεμνῆς τελετῆς, ὥστε νὰ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ φανερωθῆ ἡ ἀγάπη τοῦ δοκιμασμένου λαοῦ τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς ἐσχαιῆς τοῦ ἐλλαδικοῦ χώρου πρὸς τὴν Ἐκκλησία του καὶ ταυτόχρονα νὰ διαδηλώσει ὁ λαὸς τὴν πίστη του σὴν ἀδιάκοπη συνέχεια σὶν ἴδιο αὐτό, τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὀλιοθῶσὼ σὲ ὑπερβολή, ἐὰν ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ καὶ ὡς ἓνα ἀπλὸ μέλος τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος, διατυπώσω μιὰ ἀλήθεια, πὼς ἢ ἐπὶ εἰκοσιπέντε συναπὰ ἔτη παρουσία σας ἐδῶ σιτηρίχθηκα καὶ ταυτόχρονα ὑπηρέτησα τοὺς ἐξῆς ἄξονες.

Καὶ πρῶτα ἡ πατρικὴ σας μέριμνα γιὰ τὴν κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο ὁργάνωση καὶ λειτουργία τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων, μὲ τὴν χειροτονία ἀξίων λειτουργῶν τοῦ Θυσιαστηρίου, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ποικίλων ἀναγκῶν τῶν κατοίκων καὶ τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων περιοχῶν τῆς ἐπαρχίας, φανερώνει τὴν ὀρθὴ ἐκτίμηση καὶ ἱεράρχηση τῶν ἀναγκῶν τὶς ὁποῖες ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ διακονήσει.

Ἐπειτα ἡ ἐντονη δραστηριοποίηση τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων, γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση νεόδμητων ἱερῶν Ναῶν, ὅπου αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, ἀποτελεῖ προσφορὰ μὲ προοπτικὴ, γιὰ τὶς μελλοντικὲς γενεές. Ὑπῆρξαν περιπτώσεις ποὺ ἦταν ἀναγ-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ ἀξία τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου κατηχητικοῦ ἔτους ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν δι' ἐγκυκλίον των ὑπομνησκόντων εἰς τὸ Χριστιανικὸν ποιμνιὸν των τὴν ἀξίαν τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον συχνάκις παρεξηγεῖται καὶ δέχεται, ὡς μὴ ὄφειλε, τὰς εἰρωνείας πολλῶν.

Ὡς τονίζει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, ἡ λέξις Κατήχησις εἶναι λίγο παρεξηγη-

καίω νὰ ἐλληνοποιηθεῖ ὁ χώρος τῆς λατρείας καὶ τὴ θέση τοῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους νὰ πάρει ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς Ναός, γιὰ νὰ θυμίζει στοὺς ἐπιγενομένους τὴν ἀδιάκοπη παρουσία τοῦ ἑλληνισμοῦ σ' αὐτὸν τὸν ἱερό τόπο τῆς μακεδονικῆς γῆς. Αὐτὸ ἀποκτᾷ ἰδιαίτερη σημασία τώρα πού, καθὼς ὅλοι γνωρίζουμε, ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς χώρας ἐπιβουλοὶ παραχαράκτες τῆς ἱστορικῆς συνέχειας τοῦ ἑλληνισμοῦ σ' αὐτοὺς τοὺς χώρους πὸν ζοῦμε ἐπιχειροῦν, σὲ παγκόσμιον ἐπίπεδο δραστηριοποιούμενοι, νὰ βεβαιώσουν τὴ διεθνή κοινότητα γι' αὐτὸ πὸν οὐδέποτε ὑπῆρξε ἡ Μακεδονία, δηλ. μὴ ἑλληνική. Ἡ φύλαξις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς προβολῆς τῶν ἑλληνικῶν καὶ ὀρθόδοξων μαρτυριῶν ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους χρέος ἱεροῦ. Τοῦτο σείς, μὲ τὴν ἰδιαίτερη φροντίδα τὴν ὁποία ἐπιδείξατε Σεβασμιώτατε, γιὰ τὴν ἀνακαίνισις καὶ ἀναμόρφωσις τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τῆς Εἰκοσιφοινίσσης καὶ τὸ ἱερὸ πείσμα πὸν σᾶς διέκρινε σὶ ἔργον αὐτό, δώσατε δεῖγμα θαυμάσιας συλλήψεως ἔργου σοβαροῦ καὶ πολυδιαστάτου.

Ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία πὸν ἐκπέμπει σήμερον ἡ Ἱ. Μονὴ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ σταθμισθεῖ, γιὰτὶ εἰσδύει πολὺ θαυμάσιον σὶ μέλλον. Παράλληλα ὅμως μὲ αὐτὴ τὴν πνευματικὴν ἔπαλξιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ στήσατε καὶ ἕνα δεύτερον μειοζῆσι, τὴν Ἱ. Μονὴ Ἀναλήψεως σὶ ὀικισμὸν τῶν Ταξιαρχῶν Δράμας, σ' ἕναν τόπον - μαρτύριον ὀρθόδοξου ἀσκητικῆς πολιτείας τοῦ νεοφανέντου καὶ ἀσκητικῶς τελειωθέντου Γεωργίου Καρσλίδου.

Ἡ ἰδιαίτερη εὐαισθησία σας, γιὰ τὴν ἀνακαίνισις καὶ τὴν πνευματικὴν προσφορὰ τῶν δύο αὐτῶν Μονῶν δείχνει τὴν ἐπίγνωσις πὸν ἔχετε, γιὰ τὸν τρόπο οὐσιαστικῆς ἀρωγῆς σὶ τὴν θεμελίωσις καὶ καλλιέργεια

μὲν ἀπὸ μερικὸν ἀνθρώπων. Ὅμως πρέπει νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι μὲ τὸν ὅρον αὐτὸ δὲν ἐννοοῦμε μίαν ἐξοχὴν διδασκαλία, θίαν μάλιστα περιορίζεται σὲ ἠθικιστικὰ πλαίσια, ἀλλὰ εἰσδύση τοῦ νέου σὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ λατρευτικὴν ζωὴν, ὅπου θὰ συναντήσῃ τὴν πνευματικὴν τὸν οἰκογένεια καὶ τὸν πνευματικὸν τὸν πατέρα. Γιατὶ κάθε Ἐνορία εἶναι μίαν πνευματικὴν οἰκογένεια. Καὶ εἶναι γνωστὸν σὲ ὅλους ὅτι ὁ σύγχρονος νέος πὸν εἶναι ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὰ διάφορα ἀνθρωποκεντρικὰ συστήματα, διγὰ γιὰ διαπροσωπικὰς σχέσεις, ζητᾷ πατέρα πὸν θὰ τὸν ἀναπαύῃ

γνησίον ἐκκλησιαστικὸν φρονήματος.

Τοῦ φρονήματος αὐτοῦ ἔχετε καταστῆσι, μὲ τὸ λόγον καὶ τὴν πράξιν τῆς καθημερινῆς σας ἀναστροφῆς, διδασκαλὸς τοῦ ποιμνίου σας, μὲ τὴν ἀσκητικὴν καὶ αὐστηρὴν βιοτή σας. Εἶναι δὲ ἰσὴ ἡ προσήλωσί σας σ' αὐτὸ τὸ ἦθος, ὡστε νὰ ὀδηγεῖ σὲ παρεξήγησι, ὅσους δὲν γνωρίζουν καλὰ τὸ ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν ἦθος. Ὅμως εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ πνευματικὴ σας μῆτρα ὑπῆρξε τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, τοῦ ὁποῖου τὴν ἀσκητικὴν παράδοσις τηρεῖτε ὡς ἱερὰ παρακαταθήκην. Ἀλλὰ καὶ ὁ μακαριστὸς γέροντᾶς σας ἀφῆσε ἀνεξίτηλη τὴν σφραγίδα τὸν σὶ χαριστήρα σας πὸν συνδύαζε τὴν πηγαία ἀγάπην μὲ τὴν αὐστηρὴν συμπεριφορὰ τὸν πρὸς τοὺς ὑποτακτικὸς.

Θὰ ἦταν παράλειψη ἄν, ὡς ἐκπαιδευτικὸς δὲν ἀνέφερα τὴν ἄσκησις φροντίδα καὶ τὴν ἀγάπην σας, ὅπως ποικιλότροπα ἐκφράζεται πρὸς τὰ νέα ναιδιὰ, μέσα σὶ τὴν «χαρούμενη πολιτεία» τοῦ Γρανίτη. Ἐκεῖ πὸν κάθε καλοκαίρι σμιλεύονται οἱ καρδιῆς τῶν παιδιῶν μας σὶ τὴν ζωὴ τῆς ἀρετῆς καὶ ἀναβαπτίζονται σὶ τὰ νάματα τῆς ὀρθόδοξης βιοτῆς, γιὰ νὰ ἀντέχουν σὶ τὴν ἀντίθεσις συνθήκες πὸν θὰ συναντήσουν καὶ νὰ βροῦν νικητῆς τῆς ζωῆς.

Ὁ Κύριος ἄς εὐλογεῖ καὶ τὴν νέα περίοδο πὸν σᾶς χαρίζει ἡ χρησιμότητά Του, γιὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε σὶ τὸ κάλεσμα τῶν καιρῶν πὸν διανύουμε, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησις τῶν ἀδελφῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐπαρχίας σας καὶ νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ προσκυνητῆς καὶ Ὅμοουσιου Τριάδος. Ἀμήν.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Δ) γῆς Ἐκδόσεων Ἀποστολικῆς Διακονίας

καὶ θὰ τὸν παρηγορή. Αὐτὸ τὸ θρῶσκει ἀληθινὰ μέουα στὴν Ἐκκλησίᾳ».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος τονίζει ὅτι ἡ Κατήχησις προσαρμόζεται «στὸν νέον τρόπον, χωρὶς νὰ ἀλλοιώνεται τὸ περιεχόμενό της, ἀφοῦ αὐτὴ ἡ Ὁρθόδοξη Παράδοσις κράτησε τὸ Γένος μας τόσα χρόνια στὴν ἀλήθεια καὶ στὴν ζωὴ. Καὶ αὐτὴ ἡ Παράδοσις εἶναι ἐκεῖνη ποὺ καὶ σήμερον δίνει οὐσία καὶ νόημα στὸ Ἔθνος μας καὶ στὴν προσωπικὴ μας ζωὴ».

Ἐπομένως οἱ μὲν νέοι πρέπει «νὰ πλαισιώσουν» τοὺς Κληρικούς στὸ ποιμαντικὸ καὶ ποιικίλο ἔργο τῆς Ἐνορίας, οἱ δὲ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι νὰ βοηθήσουν καὶ νὰ ἐνθαρρύνουν τοὺς νέους μας στὴν εὐρεση καὶ βίωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ζωὴ μας».

Ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας.

Τὸ Βρετανικὸν Ἐρευνητικὸν Ἰνστιτούτον, τὸ ὁποῖον μελετᾷ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης («Keston College»), ἐν προσφάτῳ διακηρύξει του, ἐτόνισε παρόμοια πρὸς τὰ σημειωθέντα ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τῆς «Ἐκκλησίας». Κατὰ τὰ πορίσματα τοῦ Ἰνστιτούτου τούτου, ἡ κατάρρευσις τοῦ προσφάτου ἐν Σοβιετικῇ Ἐνώσει ἄφρονος πραξικοπήματος τῶν σκληροπυρηνικῶν κομμουνιστῶν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία διὰ πρώτην φοράν μετὰ 70 καὶ πλέον ἔτη, ὑπὸ τὴν φωτεινὴν ἡγεσίαν τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Β', εἶχε τὴν δυνατὴτητα νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν της πρὸς ἀποφυγὴν ἐγκαθιδρύσεως νέου στυγοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ.

Ὁ πεφωτισμένος Μακαριώτατος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας Ἀλέξιος Β' ἀφ' ἐνὸς προέτρεψε τὸν ρωσικὸν λαὸν νὰ ἀντισταθῇ εἰς τοὺς πραξικοπηματίας καὶ ἀφ' ἑτέρου μετὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν αὐτῶν ἀπέστειλε συγχαρητήριον μῆνυμα πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ρωσίας Jelzin, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπαινεῖ «πάντας, ὅσοι θαρραλέως καὶ ἄνευ συμβιβασμῶν ἀντιτάχθησαν εἰς τὴν ἀπόπειραν, ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ κατακρημνισθῶν ἡ συνταγματικὴ τάξις καὶ ἡ νομιμότης, αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἐκ νέου ἐγκυβέρνησιν τῆς ἐλευθερίας».

Ἐνδεόμεθα, ὅπως ἡ ἐπιρροή, τὴν ὁποίαν ἀσκεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, συντελέσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐπιβουλῶν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας

αὐτῆς (λ.χ. ἐκ μέρους τῆς Οὐνίας ἢ τῶν διαφόρων αἰρετικῶν καὶ παραθρησκευτικῶν παραφυάδων).

Τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῶν Πολυτέκνων, ἐν τῷ πρὸς αὐτοὺς μηνύματί του, ἐτόνισε ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι «τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα παραμένει ὀξύτατο στὴ χώρα μας μὲ σοβαρὰς συνέπειαι εἰς πλείστους τομεῖς τῆς ἐθνικῆς, τῆς οικονομικῆς καὶ τῆς ἄλλης ζωῆς τοῦ τόπου μας», δοθέντος ὅτι «μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἀπογραφῶν, δηλαδὴ κατὰ τὸ διάστημα τῆς παρελθούσης δεκαετίας, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἠδξήθη μόνον κατὰ μισὸ ἑκατομμύριον. Ἡ ἀπόκησις ἐνός ἢ δύο τέκνων, τὸ πολὺ, ἀπὸ κάθε ζεύγος ἔχει καταστῆ δυστυχῶς κανὼν γιὰ κάθε ἐλληνικὴ οἰκογένεια».

Ὁ Μακαριώτατος καὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ὡς Πρόεδρον τοῦ Ἰνστιτούτου ἀντιμετωπίσεως τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος, ἀναλογιζόμενος τοὺς ἐκ τῆς θλίβεράς αὐτῆς πραγματικότητος ἐθνικοὺς κινδύνους, ἐπισημαίνει τὰ ἑξῆς: «Δὲν μπορεῖ ἕνα τέτοιο κολοσσιαῖο γιὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος μας ζήτημα νὰ ἀντιμετωπίζεται μόνον μικροπρόθεσμα. Ἄν δὲν συμφωνηθῇ μία πανεθνικὴ πολιτικὴ ἀπὸ ὅλες τῆς πολιτικῆς παρατάξεις καὶ τοὺς λοιποὺς φορεῖς, ποὺ θὰ διερευνηθῇ οὐ βᾶθος καὶ πλάτος, πρὸ πάντων οἱς ἰδιαιτερότητές του τὸ θέμα, καὶ δὲν ὑπάρξῃ μιὰ μακροπρόθεσμη ἀντιμετώπισή του, παρ' ὅλες τῆς προσπάθειαι ποὺ καταβάλλονται, δὲν πρόκειται νὰ ἐξαλειφθῇ. Οἱ καιροὶ οὐ μενεοί. Τὸ δημογραφικὸν πρόβλημα εἶναι πρῶτιστα ἐθνικόν. Κάποτε πρέπει νὰ γίνῃ αὐτὸ κοινὴ συνείδησις».

«Συνεδριακὸν Κέντρον Κερκύρας».

Πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἰδιαίτερος τὸ γεγονός, ὅτι κατόπιν ἀξιεπαίνων ἐπιμῶνων προσπαθειῶν καὶ φροντίδων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Τιμοθέου ἐθεμελιώθη ἐν Κερκύρα, παρουσίᾳ τοῦ ἱ. κλήρου τῆς νήσου, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ, τὸ ἀνεγερθὸς μνημεῖον «Συνεδριακὸν Κέντρον Κερκύρας». Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον οἰκοδομεῖται ἐν Ἑλλάδι διὰ συνεργασίας Ἐκκλησίας, Πολιτείας καὶ Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, θὰ καλύψῃ ἐπιφάνειαν 12.000 Μ² καὶ θὰ ἐξυψηρετῇ 850 συνέδρους.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Κέντρον θὰ ἔχῃ πολλὰ ἐρευ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνήλθε τὴν Τρίτη 20 Αὐγούστου στὴν τελευταία συνεδρία τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 134ης συνοδικῆς περιόδου ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ κι ἔκανε δεκτὴ τὴν ὑποβληθεῖσα παραίτηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Δημητρίου, στὸν ὁποῖο καὶ ἀπένειμε τὸν τίτλο τοῦ Μητροπολίτη Γαρδικίου.

Ἡ Δ.Ι.Σ. ὄρισε Τοποτηρητὴ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἰερώνυμο καὶ ἀνύψωσε σὲ τιτουλαρίους Μητροπολίτες τοὺς βοηθοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Βρεσθένης κ. Δημήτριο, Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιο καὶ Δωδώνης κ. Χρυσόστομο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1951)1991.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βρεσθένης κ. Δημήτριος γεννήθηκε τὸ 1928 στὴ Θεσσαλονίκη. Σπούδασε θεολογία στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ εἶναι Διδάκτωρ Φιλοσοφίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος στίς 17 Σεπτεμβρίου 1967. Τὸ Μάρτιο 1968, ὅπως ἀναγράφεται στὸ βιογραφικὸ του σημείωμα, ἐκλεγείσθε Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἐκλογήν, «διὰ λόγους σχετι-

ζομένους μὲ ζητήματα κανονικῆς τάξεως καὶ κρατοῦσης πολιτικῆς καταστάσεως». Ἀπὸ τὸ 1984 διδάσκει στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Βοστώνης ὡς Διακεκριμένος Καθηγητὴς Βιβλικῶν Σπουδῶν καὶ Ἀρχεγόνου Χριστιανισμοῦ. Ἔχει διδάξει ὡς Ἐπισκέπτῃς Καθηγητὴς Καινὴ Διαθήκη στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Χάρθαρντ καὶ εἶναι συγγραφέας θεολογικῶν βιβλίων καὶ μελετῶν. Ἔλαβε μέρος σὲ πολλὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια καὶ εἶναι μέλος ἐπιστημονικῶν σωματείων.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος γεννήθηκε τὸν Νοέμβριο 1929 στὸν Πειραιά. Σπούδασε στὴ Θεολογικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, στοὺς πτυχιούχους τῆς ὁποίας συναριθμήθηκε τὸ 1952. Μετεκπαιδεύθηκε στὸ Πανεπιστήμιο Ἀμβούργου στὸν τομέα τῆς Ἱεραποστολῆς (1965) κι ἔκανε μεταπτυχιακὴς σπουδὲς στὴ θρησκευτικὴ Φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Μαρβούργου (1966-1969). Τὸ 1970 ἀναγορεύθηκε Διδάκτωρ Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1960 χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ τὸ 1964 Πρεσβύτερος καὶ προχειρίσθηκε σὲ Ἀρχιμανδρίτη. Ἰδρυσε καὶ διηύθυνε τὸ Ἱεραποστολικὸ Κέντρο «Πορευθέντες». Τὸν Μάιο 1971 διορίσθηκε Διευθυντὴς τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου καὶ στίς 19 Νοεμβρίου 1972 χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος Ἀν-

νητικὰ προγράμματα καὶ θὰ εἶναι ἐλεύθερον πρὸς χοῆριν ὑπὸ Κρατικῶν καὶ Διεθνῶν Ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ τῆς Τοικῆς Ἀυτοδιοικήσεως καὶ ὑπὸ Φοιτικῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων ἀποβλεπόντων εἰς τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἀνάπτυξιν τοῦ Τόπου μας. Πᾶσαι αἱ δραστηριότητες τοῦ Κέντρου θὰ γίνονται αὐτονοήτως ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως καὶ τοῦ μὴ ἀπάδοντος εἰς αὐτὴν γνησίου οἰκουμενικοῦ πνεύματος.

Εὐχόμεθα ὀλοφύχως ὅπως τὸ Κέντρον ὀλοκληρωθῆ ἰάχιστα, πραγματώσῃ τοὺς ὠραίους σκοποὺς του καὶ ἀποδώσῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.

Ἡ νομοκανονικὴ ἐπιθεώρησις «Χριστιανός».

Ἡ τριμηνιαία νομοκανονικὴ ἐπιθεώρησις «Χριστιανός», ἥτις ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου διακεκριμένου νομικοῦ Ἰωάννου Θ. Παναγοπούλου, συνεπλήρωσε βίον τριάκοντα ἐτῶν καὶ συνεχίζει τὴν ἐκδοσὴν τῆς ἀνανεωθείσα ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκοπίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ Καθηγητοῦ τοῦ Δημοσίου Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Πειραιῶς κ. Θεοδ. Ἱ. Παναγοπούλου, τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλησιολογίας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Παν-

επιστημίου Ἀθηνῶν κ. Βλ. Ἱ. Φειδᾶ, τοῦ Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ κ. Παν. Ε. Χριστινάκη καὶ τοῦ Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Θεράκης κ. Γ. Α. Πονλή.

Ἡ ὑπὸ ἐπιτελείου ἐιδικῶν Διευθύνσις αὐτῆ τοῦ λαμπροῦ περιοδικοῦ καὶ ἡ ἐπιστολάτευσις καὶ ἄλλων λαμπρῶν συνεργειῶν συντελοῦν εἰς τὸ νὰ περιέχῃ τοῦτο πάντοτε ἐκλεκτὴν ἕλην, διαφωτίζουσαν τοὺς ἀναγνώστῃς ἐπὶ ἐπικαίρων καὶ ἐπὶ ζωτικῆς σημασίας ζητημάτων τῆς νομοκανονικῆς παραδόσεως ἀφ' ἐνός πρωτίτως καὶ κυρίως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφ' ἐτέρον τῶν Ἐτεροδόξων καὶ τρίτον τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων. Ἰδιαίτερα φρονίτις καταβάλλεται, ὥστε ἡ ἐξέτασις τῶν ζητημάτων νὰ συντελῆ εἰς τὴν προβολὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας.

Εὐχόμενοι, ὅπως ἡ νομοκανονικὴ ἐπιθεώρησις «Χριστιανός» συνεχίσῃ τὴν ἀξιόπαινον προσπάθειάν τῆς πρὸς προβολὴν τῆς Ὁρθοδόξου νομοκανονικῆς παραδόσεως, ἐκφράζομεν ἰδιαίτερος τὰ συγχαρητήριά μας πρὸς τὸν Καθηγητὴν κ. Θεοδ. Παναγοπούλου, μερίμνη τοῦ ὁποῖου συνεχίζεται ἡ προσπάθεια τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς του.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βρεσθένης κ. Δημήτριος.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος.

δρούσης καὶ τοποθετήθηκε Γεν. Δ)ντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐξελέγη Καθηγητὴς τῆς Θρησκευολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ διετέλεσε Κοσμητὼρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Συνέγραψε πολλὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ μελέτες καὶ ἔλαβε μέρος σὲ πληθὺς διεθνῆ συνέδρια. Ἐξελέγη Πρόεδρος στὸν τομέα Ἱεραποστολῆς τοῦ Π.Σ.Ε. Διετέλεσε Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Εἰρηνοπόλεως καὶ ὀρίσθηκε Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος Ἀλβανίας ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος γεννήθηκε στὴ Ζάκυνθο τὸ 1939. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς σπουδὲς στὴ Θεολογικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, παρακολούθησε καὶ τὴ Νομικὴ σχολή. Ἐκάρη τὸ 1961 μοναχὸς ἀπὸ τὸν Σιναίου Πορφύριο, ὁ ὁποῖος τὸν χειροτόνησε στὴ συνέχεια Διάκονο καὶ τὸ 1962 Πρεσβύτερο προχειρίζοντάς τον σὲ Ἀρχιμανδρίτη. Ἀρχικὰ τοποθετήθηκε ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ στὴ Ζάκυνθο καὶ τὸ 1972 στὰ Γιάννενα. Τὸν Ἰανουάριο 1974 ἔγινε Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Πεντέ-

λης καὶ τὸν Αὐγούστο 1976 χειροτονήθηκε Ἐπίσκοπος. Ἀνέπτυξε πλούσια κοινωνικὴ δράση καὶ ἔλαβε μέρος σὲ πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀποστολὰ καὶ διεθνῆ συνέδρια. Ὀργάνωσε τὸ Β' Θεολογικὸ Συνέδριο κ.ἄ. ἐπιστημονικὰ συνηθῆσεις. Δραστηριοποιήθηκε ἰδίως σὲ θέματα προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, τῆς εἰρήνης, καταπολεμήσεως τῶν ναρκωτικῶν κ.λπ.

—Συνήλθε τὴν 10-9-1991 σὲ ἕκτακτη συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

Κατὰ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἡ Ἱεραρχία προέβη σὲ συμπλήρωση τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων.

Ἐπηκολούθησε ψηφοφορία γιὰ τὴν πλήρωση τῆς κενῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Παροναξίας. Συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, ἔγινε σὲ πρῶτο στάδιο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ἐὰν ἢ ὡς ἄνω Μητρόπολις θὰ πληρωθῆ διὰ μεταθέσεως ἢ δι' ἐκλογῆς, ἐψηφίσθη δὲ ἡ πρώτη περίπτωση. Ἐπηκολούθησε ἡ δευτέρα τελικὴ ψηφοφο-

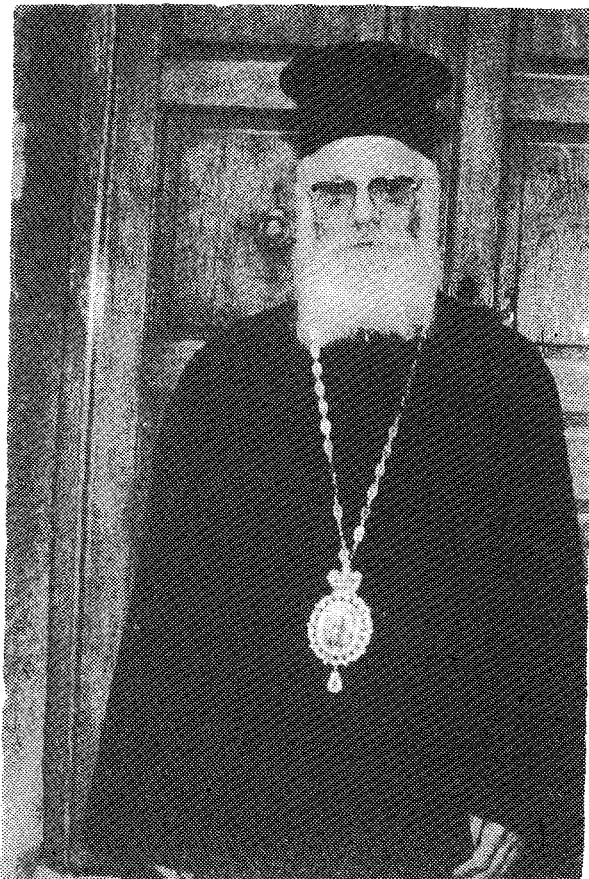
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος.

ρία, με την οποία ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος κατεστάθη Μητροπολίτης Παροναξίας.

Ἀκολουθῶς καὶ σὲ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ μεταβατικοῦ Νόμου (1951) 1991 ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συνέταξε Πράξη, θάσει τῆς ὁποίας ἐτοποθετήθηκαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες εἰς τὴν Ἱ. Μ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου ὁ κ. Ἀπόστολος, εἰς τὴν Ἱ. Μ. Ἀγιάς καὶ Συκουρίου ὁ κ. Παῦλος, εἰς τὴν Ἱ. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων ὁ κ. Σεραφεῖμ, εἰς τὴν Ἱ. Μ. Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου ὁ κ. Δημήτριος.

Οἱ νέοι Μητροπολίτες.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος Στάμενας γεννήθηκε στὴν Πάρο τὸ 1922. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα παρακολούθησε στὴ γενετήριά του καὶ τὰ γυμνασιακὰ στὴν Ἀθήνα, ὅπου φοίτησε σὲ νυκτερινὸ γυμνάσιο καὶ παράλληλα ἐργαζόταν. Ἐκάρη μοναχὸς στὴν Ἱερά Μονὴ Λογγοθάρας Πάρου, ὅπου εἶχε πνευματικὸν τὸν ἀείμνηστο Καθηγούμενὸ τῆς Φιλθέου Ζερβάκο. Κατὰ τὴ διάρκειά του Ἐλληνοϊταλικῷ πολέμῳ ὑπηρετήσε στὴν Παθητικὴ Ἀεράμυνα καὶ στὴν περίοδο 1946-1949 στὸ Πολεμικὸ Ναυτικόν. Διάκονος χειροτονήθηκε τὸ 1950 στὴν Πάρο

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.

ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Παροναξίας κυρὸ Ἀμβρόσιο καὶ Πρεσβύτερος τὸ 1955 στὴν Ἑκατονταφυλιανὴ Πάρου ἀπὸ τὸν ἴδιο ἱεράρχη, ποὺ τὸν προχείρισε καὶ σὲ Ἀρχιμανδρίτη. Ἀπὸ τὸ 1950 ὡς τὸ 1955 σπούδασε τὴν ἱερά ἐπιστήμη τῆς Θεολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Ὑπηρετήσε ὡς Ἱεροκήρυκας, Πρωτοσύγκελλος καὶ Καθηγούμενος στὴν Ἱ. Μ. Παροναξίας ὡς τὸ 1965 ὅποτε μετατέθηκε στὴν Ἀθήνα, ὅπου ἐπίσης ἐργάσθηκε ὡς Ἱεροκήρυξ καὶ Ὑπεύθυνος Νεότητος ὡς τὸ 1974, ποὺ ἐξελέγη Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου. Ἐπὶ 17 χρόνια διαποιίμανε τὴν ἱερά αὐτὴ Μητρόπολη ἀθόρυβα, ἀποδοτικὰ, ἀναπτύσσοντας πλούσια ποιμαντικὴ, πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ δραστηριότητα, ἐνδιαφερόμενος πάντοτε ἰδιαίτερα γιὰ τὴ νεότητα καὶ ἐπιδεικνύοντας γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Πολυκάστρου καὶ Ἀξιουπόλεως κ. Δημήτριος Μπεκιάρης γεννήθηκε τὸ 1948 στὸ Λουτράκι. Φοίτησε στὴν Ἱερατικὴ σχολὴ Κορίνθου καὶ στὴ Θεολογικὴ σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὑπηρετήσε ὡς Καθηγητὴς στὴ μέση καὶ στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευση. Ἐκάρη μοναχὸς καὶ χειροτονήθηκε Διάκονος τὸν Σεπτέμβριον 1975 καὶ Πρεσβύτερος τὸν Ἰανουάριον 1976. Ὑπηρετήσε σὲ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου καὶ Λαρίσης ὡς Ἱεροκήρυκας καὶ Πρωτοσυ-

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γουμενίωσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριος.

κελλεύων, καθὼς καὶ ὑπεύθυνος συντάξεως τοῦ δελτίου «Εὐχος Σάλπιγξ» στὴ δεύτερη. Τὸ 1984 τοποθετήθηκε Πρωτοσύγκελλος στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ ἐξελέγη Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη. Χρημάτισε Διευθυντὴς Νεότητος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Γεν. Διευθυντὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ 1989 ἐξελέγη Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου. Εἶναι συγγραφέας βιβλίων ὀρθοδόξου πνευματικότητας.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀπόστολος Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε τὸ 1924 στὸν Ἄλμυρό Βόλου. Παρακολούθησε τὰ ἐγκύκλια καὶ τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα στὸν Βόλο. Σπούδασε θεολογία στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ τὸ 1950 χειροτονήθηκε Διάκονος ἀπὸ τὸν αἰμίμηστο Ἀρχιεπίσκοπο κυρὸ Σπυρίδωνα. Τὸ 1954 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος στὴν Κοζάνη. Ὡς τὸ 1967 ἐργάστηκε ὡς Ἱεροκλήρυξ στὴν Ἱ. Μητρόπολη Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ ἀπὸ τὸ 1967 ὡς τὸ 1974 χρημάτισε Μητροπολίτης Ζακύνθου.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ Στεφάνου γεννήθηκε στὸ Φανάρι Καρδίτσας τὸ 1932. Παρακολούθησε τὰ ἐγκύκλια καὶ γυμνασιακὰ μαθήματα στὴ γενέτειρά του καὶ σπούδασε τὴν

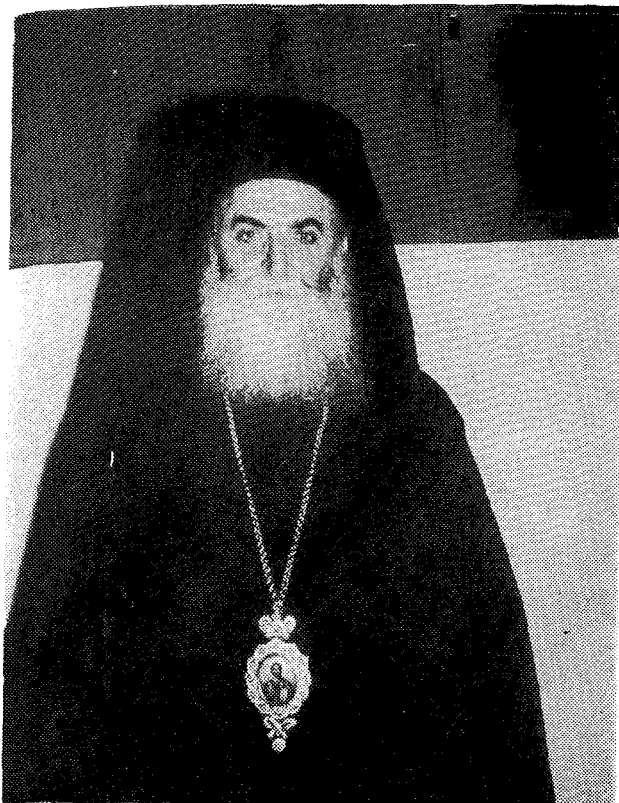

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀπόστολος.

ιερά ἐπιστήμη τῆς θεολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸ 1950 ὡς τὸ 1955. Ἐργάστηκε στὴ Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Στρατοῦ καὶ τὸ 1965 χειροτονήθηκε Διάκονος. Τὸ 1966 χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος καὶ προχειρίστηκε σὲ Ἀρχιμανδρίτη. Ὡς τὸ 1970 ἐργάστηκε στὴν Ἱ. Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος ὡς Ἱεροκλήρυξ, Πρωτοσύγκελλος καὶ Ἡγούμενος. Ἀπὸ τὸ 1970 ὡς τὸ 1974 χρημάτισε Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν. Διετέλεσε Καθηγητὴς καὶ Ὑποδιευθυντὴς στὸ Ἀνώτερο Ἱερατικὸ Φροντιστήριον Τήνου.

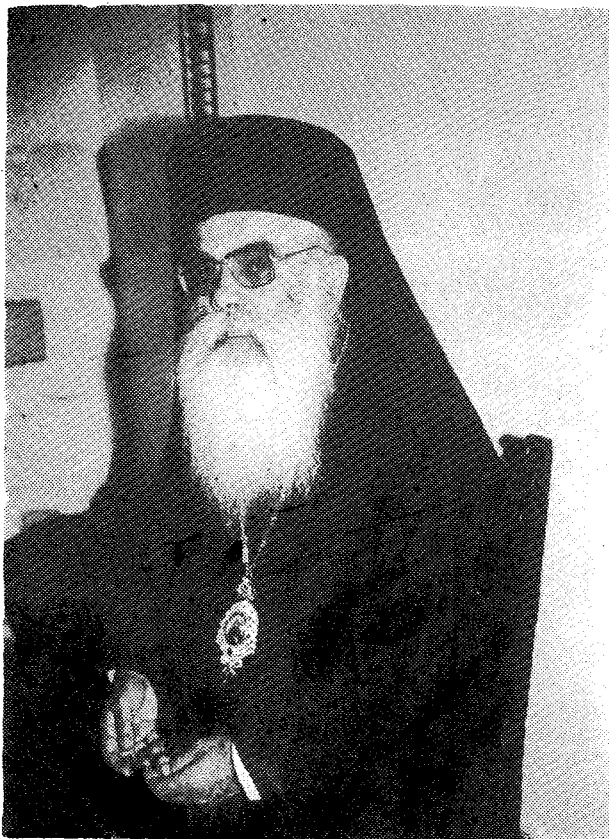
—Τὸ μικρὸ καὶ τὸ μεγάλο μήνυμα ἔδωσε κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱεραρχίας ἐνώπιον τῆς Διαρκoῦς Ἱεραῶν Συνόδου στὴν αἴθουσα συνεδριῶν τοῦ συνοδικοῦ μεγάρου καὶ στὸ συνοδικὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἱ. Μονῆς Πετράκη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀγιάς καὶ Συκουρίου κ. Παῦλος τὴν Τετάρτη 18 Σεπτεμβρίου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀγιάς καὶ Συκουρίου κ. Παῦλος Καρθέλης γεννήθηκε τὸ 1922 στὸν Ν. Ἐρινεὸ τῆς Πάτρας. Τὸ Γυμνάσιο παρακολούθησε στὸ Αἴγιο καὶ τὴν ἱερά ἐπιστήμη τῆς θεολογίας σπούδασε στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν. Ὑπηρέτησε ὡς Καθηγητὴς στὰ γυμνάσια τῆς Αἴγινας, τῶν Καμαρῶν καὶ τῆς Κόνιτσας. Διάκονος χειροτονήθηκε τὸ 1955. Τὸν ἴδιο χρόνο ἔγινε Πρεσβύτερος καὶ προχειρίστηκε σὲ Ἀρχιμανδρίτη. Ὑπηρέτησε ὡς Ἱεροκλήρυξ στὴν Ἱ. Μητρόπολη Αἰτωλοακαρνανίας καὶ ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερα μὲ τὸν τομέα νεότητος. Ἀπὸ τὸ 1969 ὡς τὸ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ.

1974 χρημάτισε Μητροπολίτης Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀγιάς καὶ Συκουρίου κ. Παῦλος.

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

«Ἡ Ἐκκλησία ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ τῶν πιστῶν ὅτι ἡ Ἑταιρία Παγκόσμιας Ἐνοποίησης, ποὺ ὀργανώνει ἀπὸ τὶς 30 Σεπτεμβρίου στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας τὴ σειρά τῶν διαλέξεων «THE NEW WORLD ERA», εἶναι ὀργάνωση τοῦ Κορεάτη Ψευδομεσσία Σάν Μιούγκ Μούν, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν παγκόσμια οἰκονομικοπολιτικὴ αὐτοκρατορία του ἔχει ἤδη διαθρῶσει ἀνώτατα στελέχη καὶ παράγοντες τῆς πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς. Μὲ δύο εἰδικὲς ὀργανώσεις του, ποὺ κινούνται στὸν χῶρο τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης, ἔχει κατορθώσει σὲ μεγάλο βαθμὸ νὰ ὀδηγήσει σὲ ἐξάρτηση σημαντικὸς παράγοντες τοῦ χῶρου σὲ παγκόσμια κλίμακα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς μεγάλες ἀμερικανικὲς ἐφημερίδες —ιδιοκτησίας τοῦ ψευδομεσσία— στὸν χῶρο τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου δρᾷ μὲ τὴν ἐφημερίδα «MIDDLE EAST TIMES» ποὺ ἐκδίδεται στὴν Κύπρο. Ὁ Ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδας RAMEZ MALUF εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς ὀμιλητὲς τῶν διαλέξεων στὸν Δῆμο Ἀθηναίων.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, τὸ Εὐρωκοινοβούλιο μὲ εἰδικὸ ψήφισμά του (1984) ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ὀργάνωση τοῦ Μούν, καὶ τὶς παρεμφερεῖς, ποὺ χαρακτηρί-

ζονται ὡς «καταστροφικὲς λατρεῖες», καὶ κάλεσε τοὺς ἀρμόδιους Ὑπουργοὺς τῶν Κρατῶν μελῶν τῆς ΕΟΚ σὲ συνεργασία γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων... Ἀσφαλῶς ὁ Δῆμος Ἀθηναίων ἀγνοεῖ ὅλα τὰ ἀνωτέρω.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκφράζει τὴν βαθύτατη θλίψη καὶ ἐντονότατη ἀνησυχία γιὰ τὸ γεγονός ὅτι οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς προβάλλονται... μὲ κίνδυνο νὰ παραουρθοῦν ἀνύποπτα ἄτομα καὶ μάλιστα σπουδαστές...».

(Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου)

Εἶναι εὐχάριστο ὅτι ὁ Δῆμος Ἀθηναίων μετὰ τὴν κυκλοφορία τῆς Ἀνακοινώσεως ματαίωσε τὶς διαλέξεις αὐτὲς.

Μόλις ἐκκυκλοφόρησε δίχρωμο τὸ

ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

σὲ 12η ἔκδοση, μὲ νέα στοιχειοθεσία, μεγαλύτερα καὶ πολὺ ἐυανόγνωστα γράμματα καὶ χρυσόδετο.

Ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Τὴν Ὑφυπουργὸ Ἐξωτερικῶν ἐπὶ θεμάτων ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ κ. Βιργινία Τσουδεροῦ δέχθηκε τὴν Πέμπτη 19 Σεπτεμβρίου, στίς 10.30' ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ τὴ Δευτέρα 23 Σεπτεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιο, Π. Ἐξάρχου γιὰ τὴν Ἀλβανία καὶ συζήτησαν θέματα τῆς Βορείου Ἡπείρου.

—Μετάλλιο μὲ τιμητικὸ δίπλωμα ἀπένειμε ἡ Ἀντιστασιακὴ Ὀργάνωση «Μπουμπουλίνα - Λέλα Καραγιάννη 1941-1945» στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ μὲ τὴ συμπλήρωση 50 χρόνων ἀπὸ τὴν ἴδρυσή της κατὰ τὴ διάρκειά τελετῆς στὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο τὴν Κυριακὴ 8 Σεπτεμβρίου γιὰ τὴν ἀντιστασιακὴ του δράση.

—Μὲ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο, ποῦ εἶχε συναντήσεις μὲ τὴν πολιτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας καὶ πραγματοποιοῖσε ἐπίσκεψι στὸ Ἅγιον Ὅρος, συναντήθηκε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἀντάλλαξαν ἀπόψεις γιὰ τὸ ἐθνικὸ θέμα. Τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὑποδέχθηκε στὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ κατευθύνθηκε στὸ Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου, ποῦ ἀναχώρησε γιὰ τὴ μεγαλόνησο, ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος.

—Βοήθεια ἀνω τῶν 70 τόνων σὲ γάλα ἐβαπορέ, ζυμαρικά καὶ λάδι, προερχομένη ἀπὸ τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν στάλθηκε μὲσω τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ στὸν Ἀλβανικὸ Ἐρυθρὸ Σταυρὸ, καθὼς καὶ στίς Ἱ. Μητροπόλεις Φλωρίνης, Ναυπάκτου καὶ Κερκύρας γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν Βορειοηπειρωτῶν φυγάδων.

—Μὲ τὸ ποσὸ τῶν 100.000 δρχ. ἐνίσχυσε τὸ Γεν. Φιλόπτωχο Ταμεῖο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὸν πολύτεκνο Ἱερέα π. Ἀπόστολο Μιαρίτη, ποῦ πρόσφατα ἀπέκτησε καὶ τριδυμα τέκνα.

—Μὲ Ἐντολὴ τοῦ Μακαριωτάτου ἡ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς «Μαθητικὴ Μέρμυρα» προσφέρει μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ νέου Σχολικοῦ Ἔτους σὲ 170 μαθητές, ἡλικίας ἀπὸ 6-18 ἐτῶν (Δημοτικῶν - Γυμνασίου - Λυκείου) διάφορα εἶδη, ὅπως Φόρμες Ἀθλητικῆς, Ὑποδήματα Ἀθλητικῆς, Σχολικὰ εἶδη καὶ Ξενόγλωσσα βιβλία προϋπολογισμοῦ 1.360.000 δρχ.

Ἡ ἐπιλογή τῶν ἀπόρων παιδιῶν ἔγινε ἀπὸ τὶς Κοινωνικὲς Λειτουργοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπως καὶ ἡ φροντίδα προμηθείας καὶ παραδόσεως τῶν διαφόρων εἰδῶν.

Ἱερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Γιορτάσθηκε στὴ Ζάκυνθο καὶ φέτος ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Μακκαβαίων Παίδων, Προστατῶν τῶν Πολυτέκνων οἰκογενειῶν.

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου τῶν Πολυτέκνων τοῦ νησιοῦ, μετὰ τὴ Θ. Λειτουργία τῆς 30ῆς Ἰουλίου στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Πολιοῦχου Ζακύνθου Ἁγίου Διονυσίου, κατὰ τὴν ὁποία χοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος

τοῦ Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, ἔγινε Ἀρτοκλασία καὶ ἀπονομὴ 8 βιβλιαρίων σὲ ἄπορα κορίτσια προερχόμενα ἀπὸ οἰκογένειες Πολυτέκνων.

Ἀπευθυνόμενος ὁ Σεβασμιώτατος στὸ πυκνὸ ἐκκλησίασμα τόνισε τὴν ἐθνικὴ προσφορὰ τῶν Πολυτέκνων, σὲ μιὰν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα τῆς πατρίδας μας παίρνει ὀλοένα ἐπικίνδυνες διαστάσεις.

Ἱερά Μητρ. Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου

Γιὰ τὴν συμπλήρωση 10 ἐτῶν ἀρχιερατείας του τιμήθηκε ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς του, τοὺς συνεπισκόπους του, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος.

Οἱ ἐκδηλώσεις εἶχαν ἀρχίσει μὲ τὴν Γιορτὴ Νεολαίας 91, τὸ Ἱερατικὸ συλλεiturγο μὲ τὴ συμμετοχὴ χριστιανῶν ἀπ' ὅλες τὶς ἐνορίες καὶ ὀλοκληρώθηκαν στίς 14 Ἰουλίου κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Νικόδημο τοῦ Ἁγιορείτου, ἡμέρα τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ κ. Νικόδημο.

Τὸ πρωτὶ τῆς Κυριακῆς 14 Ἰουλίου τελέσθηκε Ἀρχιερατικὸ Συλλεiturγο. Μαζὶ μὲ τὸν Σεβ. Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημο συλλεiturγοῦσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νεαπόλεως κ. Διονύσιος, Ζερρῶν κ. Μάξιμος, Ζιχνῶν κ. Σπυρίδων, Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος. Ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου ἴστατο στὸ παραθρόνιο ὁ Σεβ. Μιλήτου κ. Ἀπόστολος, ἡγούμενος Ἱ. Μ. Ἀγ. Ἀναστασίας. Τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν θ. λειτουργία ἐκήρυξε ὁ Σεβ. Δημητριάδος Χριστόδουλος.

Στὴ συνέχεια στὴν αἶθουσα τοῦ Δήμου Ἀρναίας ἔγιναν ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβ. κ. Νικόδημο. Πρῶτος ὀμιλητῆς ἦταν ὁ Αἰδ. π. Θεόδωρος Ζήσης καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης μὲ θέμα «ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του». Ἀκολούθως ὁ κ. Δήμαρχος προσφώνησε τὸν Σεβ. ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ, ὁ Ἀρχιμ. Βασίλειος Μαρκάκης Γεν. Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ὁ Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης, Πρωτοσύγκελλος ἔκανε σύντομο ἀπολογισμὸ τῆς δεκαετίας καὶ τὴν ἐκδήλωσιν ἔκλεισε ἡ χορωδία Ἱεροψαλτῶν τῆς Μητροπόλεως «Ρωμανὸς ὁ Βατοπεδινὸς» καὶ ἡ χορωδία κοριτσιῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κατασκηνώσεως. Τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Μητροπόλεως ὀργάνωσε ἔκθεση Τύπου καὶ δημοσιευμάτων ἀπὸ τὴν δεκαετὴ ἀρχιερατεία τοῦ Σεβ. Ἐπίσης λειτουργοῦσε καὶ ἔκθεσις φωτογραφιῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Στὶς ἐκδηλώσεις παρέστησαν μαζὶ μὲ τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς, ἡ Νομάρχης, Βουλευτῆς τοῦ νομοῦ, οἱ στρατιωτικὲς ἀρχές, καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, τὸ προεδρεῖο τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν καὶ πλήθος χριστιανῶν.

Στὸ τέλος οἱ προσκεκλημένοι παρεκάθησαν σὲ γεῦμα. Τὶς ἑορτὲς ὀργάνωσε ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν Μητρόπολη, τὸ Δῆμο Ἀρναίας, τὴν ἐκπολιτιστικὴ Ἐταιρεία καὶ τὸ Σωματεῖο Ἱεροψαλτῶν.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀρ. 2799/16.12.1982 Ἀπόφασιν ἡμῶν «περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς ἐνοριακοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ἁγίου Νικολάου - ὁδοῦ Ἀχαρνῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσσῶν ΚΛΗΣΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

Π ρ ὀ ς

τὸν Πρεσβύτερον Γεώργιον Λεράκη
τέως Ἐφημέριον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ταξιαρχῶν
Παγίδος - Χίου, ἀγνώστου διαμονῆς.

Ἐνεργοῦντες ἐνόρκους ἀνακρίσεις συνδρά τῷ ὑπ' ἀριθ. 528)5-7-1991 ἐγγράφῳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Γεωργίου Φρουρίου, πόλεως Χίου, τὴν 30ῃν Νοεμβρίου 1991, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 4ην μ.μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδωμένων σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Χίῳ τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου 1991

Ο ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ

Πρωτοπρεσβύτερος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΛΙΑΔΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Πρεσβύτερος
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Γ. ΓΟΥΡΛΗΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: α) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1, 2 καὶ 3 τοῦ Ν. Δ. 1398)23-3-1973 «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων»

(Φ.Ε.Κ. 112 τῆς 23-3-1973 τ. Α'), γ) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 1, παράγραφος 1, ἐδάφιον α', τοῦ Νόμου 673)1977 «Περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων Διακόνων» (Φ.Ε.Κ. 238 τῆς 30.8.1977 τ. Α') καὶ δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 168 Ἀπόφασιν ἡμῶν τῆς 20-12-1978, καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως Διακόνου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτήρος Καλαμάτας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἁγίου Γεωργίου Ν. Ζίχνης καὶ β) Κοιμήσεως Θεοτόκου Δασωτοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ν. Ζίχνη τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13)11-9-91 Πράξεως ἡμῶν προκηρυσσομεν τὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) «Γενεσίου τῆς Θεοτόκου» Τζιτζιφῆ Ἀποκορώνου καὶ 2) «Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου» Συριλίου Κυδωνίας καὶ προσκαλοῦμε τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι αὐτὰς ὅπως ἐνεργήσωσι κατὰ Νόμον διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγ. Τριάδος Μυρίνης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Μυρίνης,

3) Ἀγ. Παντελεήμονος Μυρίνης, 4) Ἀγ. Δημητρίου Κοντοπουλίου, 5) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μοῦδρου, 6) Γενέσ. Θεοτόκου Παναγίας, 7) Εἰσοδ. Θεοτόκου Πορτιανοῦ, 8) Ἀγ. Ἀναργύρων Δάφνης, 9) Ἀγ. Παχωμίου Καρπασίου, 10) Ἀγ. Δημητρίου Λύχνων, 11) Ἀγ. Δημητρίου Πλάκας, 12) Ἀγ. Νικολάου Σκανδάλης, 13) Κοιμ. Θεοτόκου Τοιμανδρίων, 14) Ἀγ. Ἰωάννου Φυσίνης, 15) Ἀγ. Γεωργίου Ἀγγαριώνων, 16) Ἀγ. Μαρίας Λειβαδοχωρίου καὶ 17) Ἀγ. Δημητρίου Σαρδῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρὰ γρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑαμείας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δράμας

Προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαιρέσειν δι' ἐπιλογῆς —κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5)1978 Κανονισμοῦ— πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως κλάδου ΣΕ (Ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου) τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας υποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Οἱ υποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως δέον, ἵνα ἔχωσιν καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5)1978 Κανονισμοῦ. Ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος συγκλήσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς θέλουσι ἀνακοινωθῆ τοῖς ἐνδιαφερομένοις δι' ἰδιαίτερας ἀνακοινώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐν Δράμῃ τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1991

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

« Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΘΕΟΦΙΛΟΣ

† Ὁ Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὄρους ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου

τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

Σ Υ Ν Δ Ρ Ο Μ Α Ι

A) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἐτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 20 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Ἐγκύκλιος γιὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁ Μ. Φώτιος ὡς σκαπανεὺς τοῦ Ἰδεώδους τῆς παγχριστιανικῆς καὶ πανευρωπαϊκῆς ἐνότητος.

Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἶκ. Πατριάρχης κ. Δημήτριος Α' εἰς Βόλον, Τρίκαλα καὶ Μετέωρα.

Ὁ πρ. Παραμυθίας κυρὸς Τίτος (†).

Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν 25ετία ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κ. Διονυσίου.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.